

obpis
Przemysław Baliński

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

Raport z badania opinii środowiska lekarskiego

Warszawa, luty 2018 r.

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

Podsumowanie najważniejszych wyników

Podsumowanie wyników: różnice między lekarzami i lekarzami dentystami

Podstawowe charakterystyki opisujące pracę lekarzy i lekarzy dentystów pokazują istotne zróżnicowanie między analizowanymi grupami zawodowymi. Różnice te obejmują niemal wszystkie aspekty wykonywania zawodu, w tym najważniejsze, a mianowicie:

- **średni czas pracy,**
- **liczbę miejsc pracy,**
- **typ placówki, będącej miejscem pracy większości osób z danej grupy zawodowej,**
- **formę prawną będącą podstawą wykonywania zawodu.**

Wprawdzie wyniki analiz w podziale na dziedziny posiadanych specjalizacji zostaną przedstawione w dodatkowej części raportu, już w tym miejscu warto nadmienić, że choć można wskazać pewne cechy różnicujące poszczególne podgrupy lekarzy dentystów, to jednak ta grupa zawodowa jest zdecydowanie bardziej homogeniczna pod względem sposobu wykonywania zawodu niż grupa lekarzy. Różnorodność w grupie lekarzy można dostrzec przede wszystkim analizując poszczególne etapy rozwoju zawodowego (stażysta, specjalizant, specjalista), ale jest także widoczna w sposobach wykonywania zawodu przez osoby mające specjalizacje z różnych dziedzin (np. przeciętny czas pracy anestezjologów był znacznie dłuższy niż pozostałych specjalistów). Innymi słowy: różnice między poszczególnymi grupami lekarzy są czasem równie silne, jak między lekarzami a lekarzami dentystami, porównywanymi na poziomie grupy zawodowej.

Podsumowanie wyników: czas i miejsca pracy (1/2)

Tytuł zawodowy jest cechą najsilniej różnicującą czas pracy. Średni całkowity miesięczny czas pracy lekarzy był o 77,5 godziny dłuższy niż lekarzy dentyistów (234,3 godziny wobec 156,8). Wyniki lekarzy na wszystkich składowych czasu pracy (czasu nominalnego oraz obu rodzajów dyżurów) były istotnie wyższe niż lekarzy dentyistów, a największa różnica dotyczyła wymiaru dyżurów stacjonarnych (średnio na lekarza przypadało 69,0 godzin dyżurów, podczas gdy na lekarza dentyistę jedynie 9,1). Biorąc pod uwagę tylko nominalny (tj. bez dyżurów) czas pracy, lekarze pracowali przeciętnie 165,1 godziny miesięcznie, a lekarze dentyści 147,5, czyli miesięczny wymiar nominalnego czasu pracy lekarzy był o 17,6 godziny większy niż lekarzy dentyistów.

Ponieważ w obu grupach zawodowych osiągnięcie wieku emerytalnego nie oznacza zakończenia wykonywania zawodu, ale wiąże się z ograniczeniem czasu poświęcanego na pracę, wyniki pokazujące średnie dla wszystkich pracujących osób nie oddają pełnego obrazu czasu pracy obu grup zawodowych. Analiza średniego czasu pracy pokazuje znaczące różnice między poszczególnymi grupami wiekowymi. W obu grupach zawodowych najwięcej pracowały osoby w wieku do 36 lat (lekarze: 259,7 godziny miesięcznie, lekarze dentyści 177,9), a najmniej osoby w wieku emerytalnym (odpowiednio 174,2 i 124,1). Oznacza to, że lekarze w wieku emerytalnym poświęcali przeciętnie na wykonywanie czynności zawodowych 67,1% czasu pracy osób w wieku do 36 lat, a wśród lekarzy dentyistów odsetek ten wynosił 69,8%. Warto zauważyć, że mimo zmniejszenia wymiaru czasu pracy, lekarze w wieku emerytalnym pracowali niemal tyle samo co najmlodszy lekarze dentyści. To porównanie podkreśla różnice między analizowanymi grupami zawodowymi.

Podsumowanie wyników: czas i miejsca pracy (2/2)

Wymiar czasu pracy był silnie związany także z płcią respondentów: w każdej z analizowanych grup zawodowych mężczyźni pracowali więcej niż kobiety. Największą różnicę (ponad 47 godzin miesięcznie) ze względu na płeć osób badanych zanotowano wśród lekarzy w wieku do 36 lat. W całej grupie zawodowej lekarzy mężczyźni pracowali tygodniowo o blisko 36 godzin więcej niż kobiety (odpowiednio 255,0 wobec 219,1), a wśród lekarzy dentystów o ponad 22 godziny (odpowiednio 173,7 wobec 151,3).

Na wymiar czasu pracy miało też wpływ posiadanie specjalizacji, jednak jej wpływ zależał od wieku/ etapu zawodowego (miał charakter moderujący). Osoby w wieku produkcyjnym niemające specjalizacji pracowały więcej niż osoby mające specjalizację/ tytuł specjalisty. W przypadku osób w wieku emerytalnym tendencja była odwrotna w obu grupach zawodowych, tj. osoby mające specjalizację drugiego stopnia lub bezstopniową pracowały więcej (lekarze o 50 godzin miesięcznie, a lekarze dentyści o 20) niż osoby bez specjalizacji lub mające S1S. Na tej podstawie można wnioskować, że **istniało znaczne zapotrzebowanie na pracę wysoko wykwalifikowanych i doświadczonych lekarzy i lekarzy dentystów.**

Analiza regresji logistycznej pokazała, że istotnymi predyktorami pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie były: praca na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR), tytuł zawodowy, płeć, wiek, liczba miejsc pracy oraz podpisanie klauzuli opt-out. W pewnym uproszczeniu można powiedzieć, że ponad 220 godzin miesięcznie pracowali przede wszystkim zatrudnieni w szpitalach młodzi lekarze płci męskiej, mający podpisaną klauzulę opt-out oraz – obok oddziału szpitalnego - także inne miejsca pracy.

Podsumowanie wyników: miejsca pracy i nakład pracy lekarzy i lekarzy dentystów

Większość respondentów miała więcej niż jedno miejsce pracy*. Pracę w jednej placówce zadeklarowało 21% lekarzy oraz 50% lekarzy dentystów, a średnia liczba miejsc pracy wynosiła odpowiednio 2,6** oraz 1,7 placówki. Osoby pracujące w wielu miejscach dość często wybierały placówki różnych typów. Spośród czterech analizowanych w raporcie typów, lekarz pracował przeciętnie w placówkach 1,8 typu, a lekarz dentysta w 1,3.

Niższa średnia typów placówek wśród lekarzy dentystów wynika przede wszystkim z tego, że niemal wszyscy respondenci z tej grupy (92%) pracowali w prywatnych gabinetach specjalistycznych, co czwarty (24%) w poradni specjalistycznej, co jedenasty (9%) w POZ, a jedynie co pięćdziesiąty (2%) na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR). Wśród lekarzy odsetki te kształtowały się inaczej. Największy odsetek lekarzy (62%) pracował w szpitalach (z wyłączeniem SOR), co drugi (52%) lekarz pracował w poradni, dwóch na pięciu (43%) pracowało w gabinetach, a co czwarty (26%) w POZ.

Różna liczba miejsc pracy oraz czas pracy w poszczególnych placówkach sprawiły, że obie grupy zawodowe różnią się ze względu na nakład pracy ponoszony w placówkach różnego typu. **Głównym „odbiorcą” nakładu pracy lekarzy były szpitale (z wyłączeniem SOR), których udział w całkowitym nakładzie pracy lekarzy wynosił 60%, a dla lekarzy dentystów były to gabinety (odpowiednio 75%).** Drugim pod względem udziału w nakładzie pracy typem placówki dla obu grup były poradnie (po 17%), a trzecim POZ (odpowiednio 15% i 7%). Udział gabinetów w nakładzie pracy lekarzy wynosił 9%, a udział szpitali w nakładzie pracy lekarzy dentystów 2%.

** Analizami objęto: prywatne gabinety specjalistyczne, oddziały szpitalne (z wyłączeniem SOR), poradnie specjalistyczne oraz POZ. W analizach nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz miejsc pracy nie związanych z leczeniem.*

*** Średnie uwzględniające wszystkie typy placówek wynoszą odpowiednio 3,0 oraz 1,8.*

Podsumowanie wyników: czas pracy i miejsca pracy lekarzy (1/2)

Jednym z charakterystycznych elementów wykonywania zawodu lekarza jest istotna rola oddziałów szpitalnych, którą można dostrzec zarówno w odsetku osób pracujących (62%), jak i czasie poświęcanym na pracę w placówkach tego typu (średnio 199,5 godziny miesięcznie wśród lekarzy pracujących w szpitalach), co łącznie skutkuje w tym, że choć szpitale stanowiły 31% wszystkich miejsc pracy lekarzy, ich udział w łącznym nakładzie pracy lekarzy wynosił aż 60%.

Znamienne jest też to, że wraz z rozwojem zawodowym lekarzy widać wyraźne zmiany w sposobie wykonywania zawodu. Zmiany te obejmują między innymi szpitale. W grupie najmłodszych lekarzy (do 36 lat) niemal 88% pracowało na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR). Wraz z wiekiem lekarzy, odsetek osób pracujących w placówkach tego typu wyraźnie się zmniejszał (wśród osób w wieku emerytalnym wyniósł 25%), rosły za to odsetki pracujących w gabinetach (z 14% do 59% wśród osób w wieku 51+) oraz poradniach (odpowiednio z 33% do 57%). Odsetki lekarzy pracujących w placówkach różnych typów wskazują, że młodzi specjaliści (do 36 lat) znajdowali się „w pół drogi” zawodowej: wprawdzie znaczna ich część wciąż pracowała na oddziałach szpitalnych (77%, podczas gdy wśród niespecjalistów 89%), jednak wyraźnie częściej pracowali zarówno w poradniach (odpowiednio 58% i 30%), jaki i gabinetach (odpowiednio 42% i 10%). Etapy rozwoju zawodowego widać także w udziale placówek poszczególnych typów w nakładzie pracy lekarzy. Udział szpitali w całkowitym nakładzie pracy lekarzy w wieku do 36 lat wynosił 79%, a w nakładzie pracy lekarzy w wieku poprodukcyjnym 37%. Rosły zaś udziały placówek pozostałych typów. Najbardziej, bo o 25 punktów procentowych (z 6% do 31%) zwiększył się udział poradni. W przypadku gabinetów wzrost wyniósł 14pp, a dla POZ 2pp.

Podsumowanie wyników: czas pracy i miejsca pracy lekarzy (2/2)

Podjęmowanie przez lekarzy pracy w poradniach i gabinetach nie wiązało się jednak ze znacznymi zmianami w wymiarze całkowitego czasu pracy. Wprawdzie maksymalny całkowity czas pracy odnotowano wśród młodszych lekarzy (do 36 lat), jednak aż do osiągnięcia wieku emerytalnego średni czas pracy lekarza zmniejszał się w nieznacznym stopniu (z 272,9 godziny miesięcznie w grupie 30-36 lat do 244,8 godziny w grupie osób w wieku 55-59 lat, czyli o 10,3%). Jedną z przyczyn takiego zjawiska może być to, że posiadanie tytułu specjalisty w niektórych dziedzinach wiąże się ze znaczną liczbą godzin pracy, podczas gdy specjaliści z innych dziedzin pracują relatywnie krócej. Szczegółowe analizy pokazały, że w grupie lekarzy, oprócz zmiennych istotnych dla obu grup zawodowych (tj. płci, wieku oraz pracy w szpitalu), predyktorami pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie było posiadanie specjalizacji z zakresu *anestezjologii i intensywnej terapii* lub *medycyny ratunkowej* oraz nieposiadanie specjalizacji z zakresu *okulistyki, radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej* bądź *rehabilitacji medycznej*.

Forma prawna będąca podstawą do wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentysty.

Największy odsetek (72%) lekarzy wykonywał zawód na podstawie umów cywilnoprawnych, podczas gdy dla lekarzy dentystów podstawową formą prawną była praktyka (74%). Czas pracy w ramach praktyk stanowił 60% pracy wszystkich lekarzy dentystów, na podstawie umów cywilnych - 22%, a wykonywanie pracy na podstawie umów o pracę stanowiło 17% ogólnego czasu pracy. Wśród lekarzy te proporcje przedstawiają się odmiennie: udział praktyk w czasie pracy stanowił jedynie 12%, a głównymi podstawami prawnymi były umowy, zarówno o pracę (45%), jak i cywilne (43%).

Podsumowanie wyników: pacjenci i leczone grupy schorzeń (1/2)

Badaniem objęto 30 grup schorzeń zdefiniowanych na potrzeby projektu realizowanego przez Ministerstwo Zdrowia oraz nieobjętą projektem grupę „nowotwory złośliwe”.

Niemal wszyscy lekarze dentyści zajmowali się *chorobami stomatologicznymi* (grupa „stomatologia”), a jedynie nieliczni deklarowali zaangażowanie w leczenie także innych schorzeń (najczęściej: *urazów, nowotworów niezłośliwych oraz złośliwych* – odpowiednio 6,5%; 4,3% oraz 4,0%).

Wśród lekarzy zróżnicowanie było znacznie większe: przeciętnie lekarz leczył pacjentów z 8,5 grupy schorzeń, przy czym najwięcej grup (14,5) leczyli lekarze pracujący w POZ, a najmniej (odpowiednio 6,5 i 6,9 grupy) pracujący w poradniach oraz gabinetach.

Największe odsetki lekarzy zajmowały się leczeniem *chorób układu krążenia* (51,4%) oraz *ostrych chorób układu oddechowego* (47,4%), przy czym wśród lekarzy POZ odsetki te wyniosły odpowiednio 78,2% oraz 80,8%. Najmniejszy odsetek lekarzy zajmowały się *HIV* (3,4%), *WZW* (8,5%) oraz *ciążą/porodem/położeniem* (12,8%).

Największą część pacjentów lekarzy stanowiły osoby z *chorobami układu krążenia* (11,9%), a w dalszej kolejności byli to pacjenci z *chorobami dziecięcymi* (9,0%), *układu kostno-mięśniowego* (7,3%) oraz *ostrymi chorobami układu oddechowego* (6,1%). Mniej niż 1% pacjentów był leczony w związku z *HIV* (0,1%), *WZW* (0,4%), *wadami wrodzonymi i nowotworami hematologicznymi* (po 0,8%), oraz *nienowotworowymi chorobami hematologicznymi* (0,9%).

Podsumowanie wyników: pacjenci i leczone grupy schorzeń (2/2)

Lekarze poświęcali pacjentowi przeciętnie 24 minuty, przy czym wśród pracujących w szpitalach było to około 30, a wśród pracowników POZ 16 minut. Zgodnie z deklaracjami respondentów, czas poświęcany pacjentowi znacznie się różnił w zależności od leczonych schorzeń. Przeciętnie najwięcej czasu poświęcano pacjentowi z *chorobą psychiczną* (41 minut), następnie pacjentowi z *nowotworem hematologicznym* (40 minut), *nowotworem złośliwym* (36), *HIV* (36) oraz pacjentom z grupy „ciąża/poród/połów” (35 minut). Najmniej czasu lekarze poświęcali pacjentom z *chorobami uszu i wyrostka sutkowatego* albo *gruczołów wydzielania wewnętrznego* (po 19 minut), *cukrzycą* (20 minut), z *chorobami skóry* (21), *chorobami metabolicznymi*, *przewlekłymi chorobami układu oddechowego* albo *chorobami wątroby/trzustki* (po 22 minuty). W podziale na typ placówki, najwyższe średnie odnotowano wśród lekarzy pracujących na oddziałach szpitalnych (z wyłączeniem SOR): 49 minut w przypadku pacjentów z *chorobami psychiczną*. 45 minut na pacjenta z *nowotworem złośliwym* poświęcali lekarze z POZ, a lekarze z poradni na pacjentów z *HIV*. 44 minuty zajmowali się pacjentem z grupy „choroby dziecięce” lekarze pracujący w szpitalach. Najniższe średnie zanotowano wśród lekarzy pracujących w POZ w przypadku *chorób uszu i wyrostka sutkowatego* (14 minut), a 15 minut na pacjenta z *cukrzycą*, *chorobą układu kostno-mięśniowego*, *chorobą układu moczowo-płciowego mężczyzn* bądź *chorobą układu krążenia*.

Biorąc pod uwagę udziały w nakładzie pracy oraz liczbie pacjentów, pacjentami wymagającymi proporcjonalnie największych nakładów pracy (z grup o najwyższych wskaźnikach ekstensywności) byli pacjenci z *HIV* (3,0), *nowotworami hematologicznymi* (1,25), *nowotworami złośliwymi* (1,24) oraz *chorobami układu krążenia* (1,2). Proporcjonalnie najmniej nakładów wymagali pacjenci z *chorobami skóry* (0,72), *uszu i wyrostka sutkowatego* (0,73), *chorobami gruczołów wydzielania wewnętrznego* (0,75), bądź *chorobami oka i okolic* (0,77).

Podsumowanie wyników: czynności i procedury medyczne (1/2)

Spośród objętych badaniem typów czynności związanych z wykonywaniem zawodu, największy odsetek zarówno lekarzy, jak i lekarzy dentyków wykonywał procedury diagnostyczne (odpowiednio 82% i 77%). Dla lekarzy drugą pod względem rozpowszechnienia czynnością były wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze (73%), dla lekarzy dentyków zaś wizyty ambulatoryjne zabiegowe (53%). Najmniej rozpowszechniona była rehabilitacja (12% lekarzy oraz 2% lekarzy dentyków).

Średnia liczba typów wykonywanych procedur wyniosła 3,3 dla lekarzy oraz 2,2 dla lekarzy dentyków. Analizując średnie w odniesieniu do całych grup zawodowych, można stwierdzić, że - **z wyjątkiem zabiegowych wizyt ambulatoryjnych - lekarze poświęcali więcej czasu niż lekarze dentyści na wszystkie typy czynności związane z wykonywaniem zawodu.** Wynik ten w znacznej mierze wynika z tego, że średni czas pracy lekarzy dentyków był wyraźnie krótszy niż czas pracy lekarzy. Na to, że lekarze dentyści poświęcali – w ujęciu średnim – mniej czasu niż lekarze na leczenie szpitalne (zarówno zabiegowe, jak i zachowawcze) wpłynęło również to, że znacznie rzadziej niż lekarze pracowali na oddziałach szpitalnych, a rodzaj czynności podejmowanych w ramach wykonywania zawodu jest związany m.in. z typem placówki będącej miejscem pracy. Odnosząc średnie tylko do osób faktycznie wykonujących dane procedury można stwierdzić, że najwięcej pracy wymagają właśnie procedury szpitalne (zarówno zabiegowe, jak i zachowawcze), a czas poświęcany przez lekarzy dentyków na leczenie szpitalne jest nieco większy od średniej pracujących w szpitalach lekarzy.

Podsumowanie wyników: czynności i procedury medyczne (2/2)

Nakład pracy na daną procedurę został obliczony jako iloczyn średniego czasu poświęcanego przez grupę respondentów ją wykonujących oraz liczebności tej grupy. Statystyki te, mimo, że ich wielkości są niezależne od ogólnego wymiaru czasu pracy, także pokazują różnice między lekarzami a lekarzami dentystami, tj. znaczenie leczenia szpitalnego w pracy lekarzy (38% nakładu pracy), a wizyt ambulatoryjnych dla lekarzy dentystów (60%). Ogółem największy udział w nakładzie pracy lekarzy dentystów miały wizyty ambulatoryjne zabiegowe (38%), a w dalszej kolejności wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze (22%) oraz procedury diagnostyczne (19%). Łącznie wymienione typy procedur zajmowały ponad trzy czwarte (79%) czasu poświęcanego na wykonywanie wszystkich procedur medycznych. Dla lekarzy najbardziej czasochłonnymi typami procedur były: szpitalne leczenie zachowawcze, wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze oraz procedury diagnostyczne (po 26%). Ich łączny udział stanowił 77% nakładu pracy wszystkich lekarzy.

W tej grupie zawodowej zanotowano dość znaczne różnice ze względu na miejsce pracy, np. wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze stanowiły 36% nakładu pracy lekarzy pracujących w POZ oraz 15% nakładu osób pracujących w szpitalach. Z kolei udział szpitalnego leczenia zachowawczego wyniósł 36% nakładu pracy lekarzy pracujących w szpitalach oraz 19% nakładu pracowników POZ (w przypadku szpitalnego leczenia zabiegowego było to odpowiednio 17% i 5%).

Podsumowanie wyników: źródła finansowania pacjentów

Podział czasu przeznaczanego na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania bardzo wyraźnie różnicuje lekarzy oraz lekarzy dentyistów. O ile ci pierwsi poświęcali na pacjentów finansowanych ze środków publicznych zdecydowaną większość swego czasu pracy (82%), o tyle lekarze dentyści jedynie nieco ponad jedną trzecią (36%). Z kolei czas przeznaczony pacjentom, którzy sami płacili za leczenie/wizyty stanowił dla lekarzy dentyistów 60% czasu pracy, a dla lekarzy jedynie 12%. Różnice między obiema grupami zawodowymi widać także w odsetkach respondentów leczących pacjentów w podziale na źródła finansowania świadczeń. Wśród lekarzy niemal wszyscy (93%) leczyli pacjentów finansowanych przez NFZ, a pacjentami samodzielnie opłacającymi swe leczenie zajmowało się 56% respondentów. Wśród lekarzy dentyistów układ był niemal dokładnie odwrotny: 95% leczyło pacjentów, którzy sami płacili, a pacjentami finansowanymi ze środków publicznych zajmowało się 54% lekarzy dentyistów. Pacjentami z trzeciego źródła finansowania (abonament/ prywatne ubezpieczenie) zajmował się większy odsetek lekarzy niż lekarzy dentyistów (odpowiednio 23% i 8%), jednak dla obu grup zawodowych czas przeznaczany na tę grupę pacjentów wynosił mniej niż 4% ogólnego czasu pracy.

Analiza wyników ze względu na typ miejsca pracy lekarzy wskazuje, że **pacjenci finansowani ze środków publicznych stanowili największą część pacjentów lekarzy pracujących w POZ (91% czasu pracy) oraz na oddziałach szpitalnych (z wyłączeniem SOR) – 88%**. Udział pacjentów opłacających swoje leczenie był nieco większy dla lekarzy pracujących w poradniach. Największy odsetek lekarzy leczących takich pacjentów odnotowano wśród pracujących w prywatnych gabinetach (91%), w tej grupie odnotowano także największy udział pacjentów opłacających swoje leczenie w ogólnym czasie pracy lekarzy (23%). Wnioski te potwierdza analiza na grupach definiowanych jako osoby pracujące tylko w gabinetach: niemal 90% lekarzy z tej grupy leczyło pacjentów, którzy sami płacili za leczenie, poświęcając na nich ponad połowę czasu (61%) poświęcanego wszystkim pacjentom.

Podsumowanie wyników: oczekiwania lekarzy i lekarzy dentyków

Średni oczekiwany czas pracy przez lekarzy wynosił 38,7 godziny tygodniowo i był zdecydowanie mniejszy niż średnia ogólnego czasu pracy w tej grupie (58,6 godziny). Różnica między oczekiwaniem a realnym czasem pracy wynosi 20 godzin, czyli obecny czas poświęcany na pracę powinien zostać według lekarzy zmniejszony o jedną trzecią. Wśród lekarzy dentyków różnica między oczekiwaniami a średnim ogólnym czasem pracy była nieco mniejsza: 32,3 wobec 39,2. W obu grupach odsetki osób preferujących pracę w wymiarze godzin zbliżonym do ustawowego maksimum albo niższym wynosiła ponad 80%, a wśród lekarzy dentyków jedynie nieliczni deklarowali chęć pracy w wymiarze ponad 50 godzin tygodniowo.

Lekarze najchętniej wykonywaliby zawód na podstawie umowy o pracę (nieco ponad dwie trzecie deklaracji), a lekarze dentyści w ramach praktyki zawodowej (trzech na czterech). Przedstawiciele obu grup zawodowych najmniej chętnie zawieraliby umowy cywilnoprawne – taką preferencję zadeklarował jedynie co trzeci lekarz i co czwarty lekarz dentysta.

Średnie oczekiwane wynagrodzenie (za pracę w wymiarze 40 godzin tygodniowo) w obu grupach zawodowych było podobne: ok. 12 100 netto. W obu grupach zawodowych widać dość wyraźnie, że oczekiwania płacowe mężczyzn były zazwyczaj większe niż kobiet. Oczekiwania finansowe były także zróżnicowane ze względu na posiadanie specjalizacji oraz miejsce pracy (najniższe oczekiwania mieli respondenci pracujący w POZ, a najwyższe osoby pracujące w poradniach). Co ciekawe, oczekiwania płacowe zarówno lekarzy, jak i lekarzy dentyków można także wiązać z poziomem gospodarczym regionu, w którym mieszkają (najniższe oczekiwania miały osoby mieszkające w regionie wschodnim, a najwyższe lekarze mieszkający w regionie północno-zachodnim oraz lekarze dentyści z regionu południowo-zachodniego).

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

Metodologia badania

Niniejszy raport został opracowany na zlecenie Ośrodka Studiów, Analiz i Informacji Naczelnej Izby Lekarskiej (OSAI NIL) przez Ośrodek Badań Psychologicznych i Społecznych na podstawie danych zebranych w ramach projektu „Mapy potrzeb zdrowotnych – Baza Analiz Systemowych i Wdrożeniowych” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Celem projektu było wskazanie zaangażowania specjalizacji lekarskich w diagnostykę i leczenie pacjentów z grup schorzeń określonych przez Departament Analiz i Strategii Ministerstwa Zdrowia, analiza stanu kadr w tych specjalizacjach, płci i wieku lekarzy i lekarzy dentystów, miejsca ich zamieszkania i miejsc pracy, czasu poświęcanego na diagnostykę i leczenie pacjentów, liczby diagnozowanych i leczonych pacjentów, charakteru podejmowanych czynności medycznych oraz sposobu finansowania udzielanych świadczeń. W raporcie zaprezentowano najważniejsze charakterystyki opisujące pracę lekarzy i lekarzy dentystów zaangażowanych w leczenie pacjentów w Polsce.

- Na potrzeby realizacji celów projektu przeprowadzono badanie „Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?”. Badanie realizowano metodą CAWI (*Computer Assisted Web Interviewing*; ankieta w formie elektronicznej samodzielnie wypełniana przez respondenta za pośrednictwem strony internetowej), w dwóch etapach, w latach 2016 i 2017 na ogólnopolskich próbach reprezentatywnych dla wszystkich lekarzy i lekarzy dentystów.
- W 2016 roku uzyskano 1775, a w 2017 roku 1051 wywiadów. Ze względów metodologicznych usunięto wywiady uzyskane w pierwszym etapie badania od osób biorących udział w obu etapach. Ostateczne wyniki zostały obliczone dla próby 2052 osób przeważonej do 2102 (równoliczność obu etapów). Uzyskana próba jest reprezentatywna dla środowiska lekarzy i lekarzy dentystów.
- Szczegółowy opis metodologii badania oraz estymacji jest zawarty w raportach poświęconych poszczególnym grupom schorzeń.

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

Wyniki badania

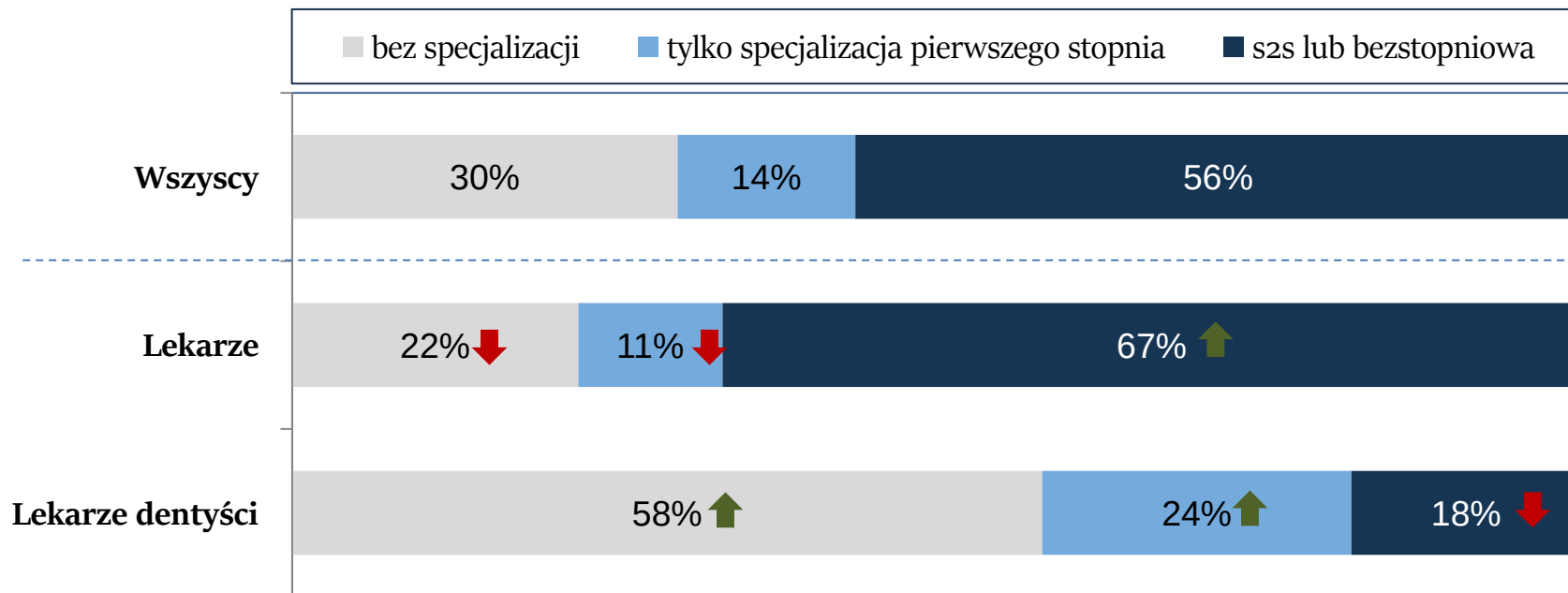

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

1. Informacje ogólne

Odsetek osób posiadających specjalizację drugiego stopnia albo bezstopniową był zdecydowanie wyższy wśród lekarzy niż wśród lekarzy dentyстів.

Posiadanie specjalizacji lub tytułu specjalisty (S1S) ze względu na rodzaj PWZ.

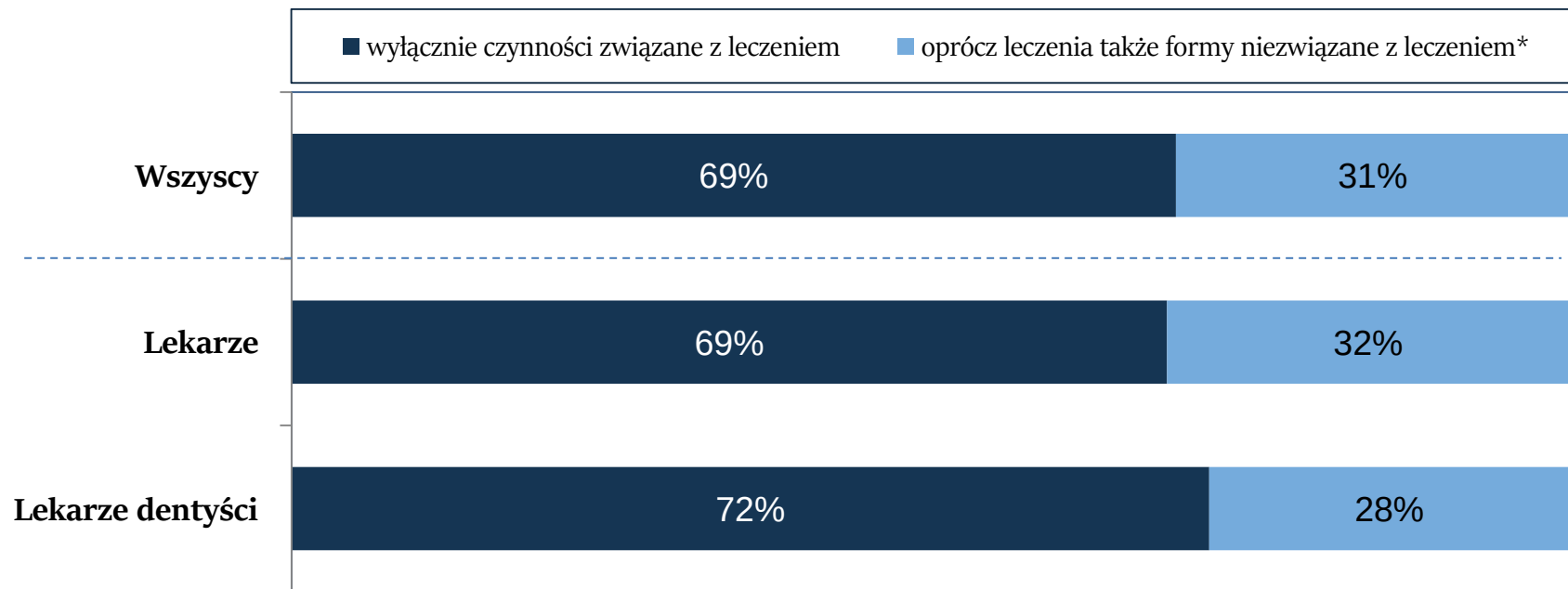
Wśród lekarzy dentyстів większy był zaś odsetek osób posiadających tylko specjalizację pierwszego stopnia (S1S).
W tej grupie zawodowej odsetek osób posiadających S1S był większy niż odsetek osób mających specjalizację drugiego stopnia/bezstopniową o 8pp.

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Lekarze nieco częściej niż lekarze dentyści wykonywali zawód w formach niezwiązanych z leczeniem.

Formy wykonywania zawodu ze względu na rodzaj PWZ.

*np. administracja/zarządzanie, nauczanie, badania naukowe

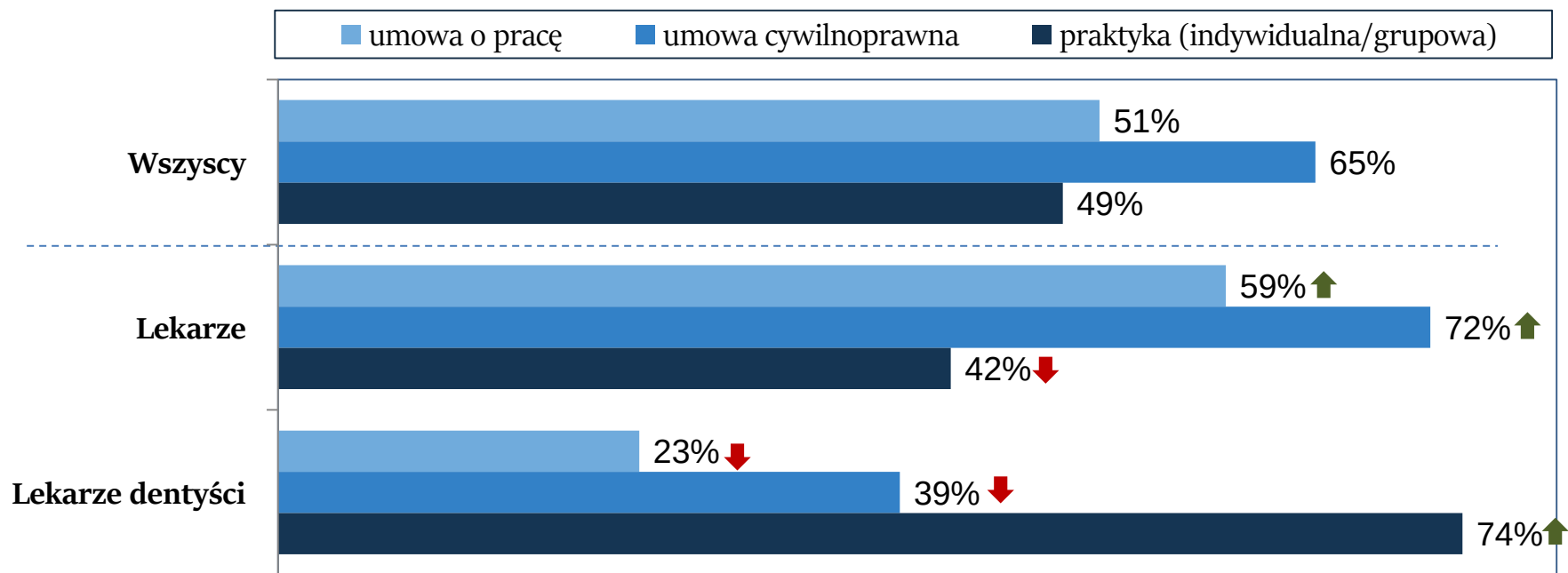
Mężczyźni częściej niż kobiety zajmowali się czynnościami niezwiązanymi z leczeniem (odpowiednio 38% i 27%). Ze względu na miejsce pracy czynności takie najczęściej podejmowały osoby zatrudnione w poradniach specjalistycznych (36%). Osoby bez specjalizacji częściej niż inni respondenci zajmowali się wyłącznie leczeniem (73% wobec 69%).

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Największy odsetek lekarzy wykonywał zawód na podstawie umów cywilnoprawnych, podczas gdy dla lekarzy dentystów podstawową formą prawną była praktyka.

Podstawa prawna wykonywania zawodu ze względu na rodzaj PWZ.

Respondenci niemający specjalizacji częściej niż osoby mające S1s/S2s/SbS pracowali na etacie (62% wobec 47%), co przekłada się także na wysoki odsetek etatów wśród osób do 36 lat (78%). Ze względu na typ placówki najwyższy odsetek etatów zanotowano wśród pracujących w oddziałach szpitalnych (z wyłączeniem SOR) – 70%, umów cywilnoprawnych wśród pracujących w poradniach (79%), a praktyk wśród osób pracujących w gabinetach (81%).

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

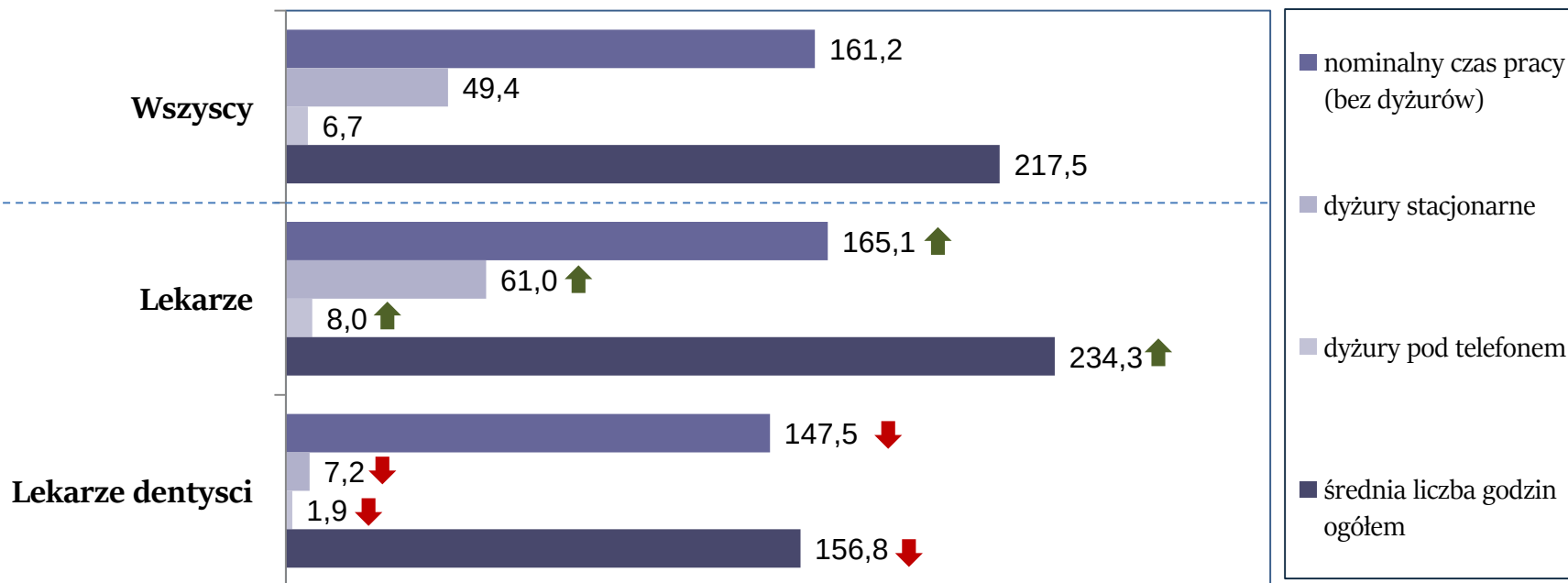

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

2. Czas pracy i wypoczynku – informacje ogólne

Średni całkowity miesięczny czas pracy lekarzy był o 80 godzin dłuższy niż lekarzy dentyстів (234,3 godziny wobec 156,8).

Średni miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy.

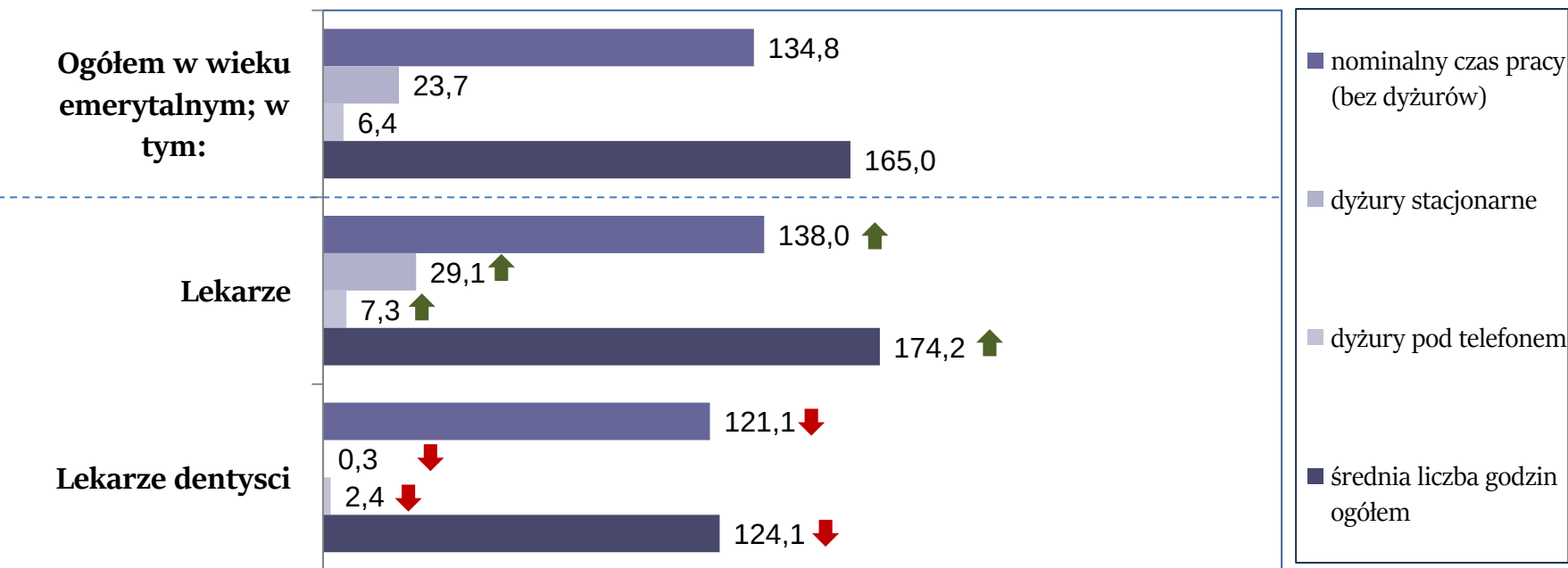
Wszystkie wyniki lekarzy są istotnie wyższe niż lekarzy dentyстів, a największa różnica dotyczy dyżurów stacjonarnych (106,1 godz.). Nie licząc dyżurów obu typów, lekarze pracowali średnio 165,1 godziny tygodniowo, a lekarze dentyści 156,8 (czyli mniej o 8 godzin i 20 minut).

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓/↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Lekarze wykonujący zawód po osiągnięciu wieku emerytalnego zmniejszyli czas pracy przeciętnie o 77,6 godziny miesięcznie (30,8%), a lekarze dentyści o 40,1 godziny (24,4%).

Średni miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy – osoby w wieku emerytalnym.

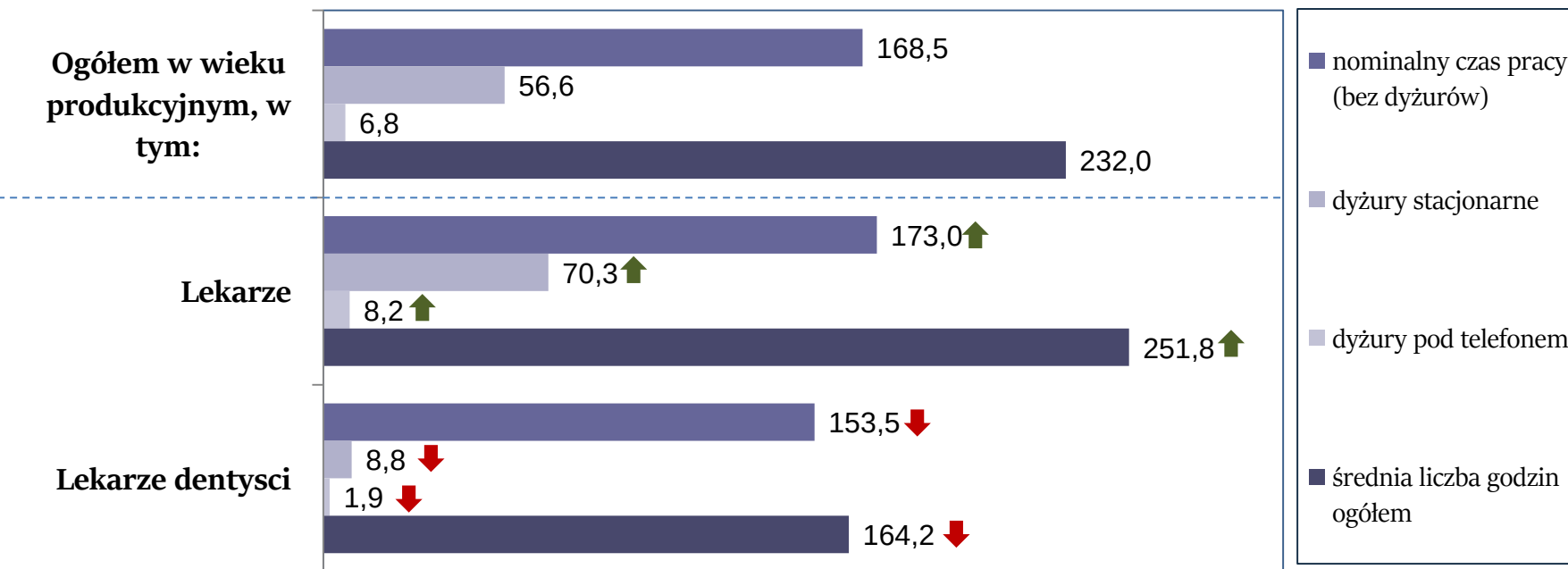
Mniejszą liczbę przepracowanych godzin widać przede wszystkim w czasie dyżurów stacjonarnych: o ile na lekarza w wieku produkcyjnym przypadało przeciętnie 70,3 godziny dyżuru, to na lekarza w wieku emerytalnym przypadało ich miesięcznie 29,1 (spadek o 41,1%).

Podstawy: Osoby w wieku produkcyjnym (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=456; Lekarze: n=372; Lekarze dentyści: n=84

↓/ ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Średni czas pracy osób w wieku produkcyjnym był większy niż w całej próbie – największą różnicę zanotowano dla lekarzy – wzrost całkowitego czasu pracy z 234,3 do 251,8 godziny (o 17,5 godziny).

Średni miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy – osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród osób w wieku produkcyjnym, w podziale na grupy zawodowe największa różnica również dotyczy wymiaru dyżurów stacjonarnych (18,2 godziny). Biorąc pod uwagę tylko nominalny czas pracy, lekarze pracowali średnio 42,1 godziny tygodniowo, a lekarze dentyści 38,7 (czyli mniej o 3 godziny i 24 minuty).

Podstawy: Osoby w wieku produkcyjnym (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=1645; Lekarze: n=1283; Lekarze dentyści: n=370

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

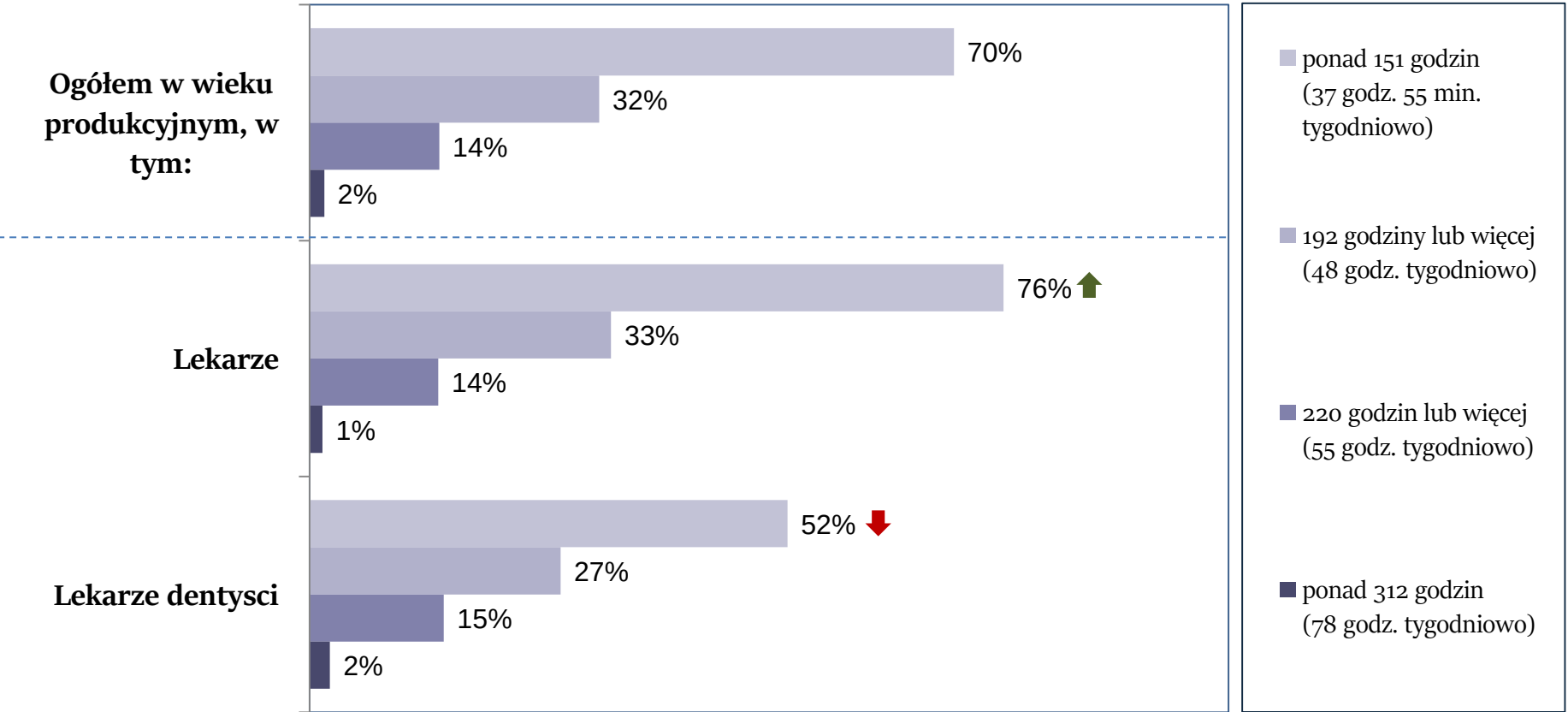
Najwięcej pracowały osoby w wieku do 36 lat: lekarze wskutek znacznej liczby godzin dyżurów, a najmłodszy lekarze dentyści mieli - oprócz dyżurów - również dłuższy czas pracy nominalnej niż ich starsi koledzy.

Średni miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy i grupę wiekową.

	Lekarze				
	Ogółem w wieku produkcyjnym	do 36 lat	37-50 lat	51+ (wiek produkcyjny)	W wieku emerytalnym
Podstawa:	1283	362	449	472	372
nominalny czas pracy (bez dyżurów)	173	170,3	170,6	177,3	138,0
dyżury stacjonarne	70,3	84,1	70,5	59,5	29,1
dyżury pod telefonem	8,2	5,1	10,4	8,4	7,3
średnia liczba godzin ogółem	251,8	259,7	252,3	245,2	174,2
	Lekarze dentyści				
	Ogółem w wieku produkcyjnym	do 36 lat	37-50 lat	51+ (wiek produkcyjny)	W wieku emerytalnym
Podstawa:	370	122	147	101	84
nominalny czas pracy (bez dyżurów)	153,5	164,4	146,8	150,1	121,1
dyżury stacjonarne	8,8	12,1	8,1	5,9	0,3
dyżury pod telefonem	1,9	1,9	2,6	0,9	2,4
średnia liczba godzin ogółem	164,2	177,9	157,6	157,3	124,1

Spośród osób w wieku produkcyjnym, jedna trzecia lekarzy (33%) i ponad jedna czwarta dentystów (27%) pracowała (bez dyżurów) co najmniej 192 godziny miesięcznie (ponad 48 godzin tygodniowo), a więcej niż co dziesiąty badany co najmniej 220 godzin miesięcznie (odpowiednio 14% i 15%).

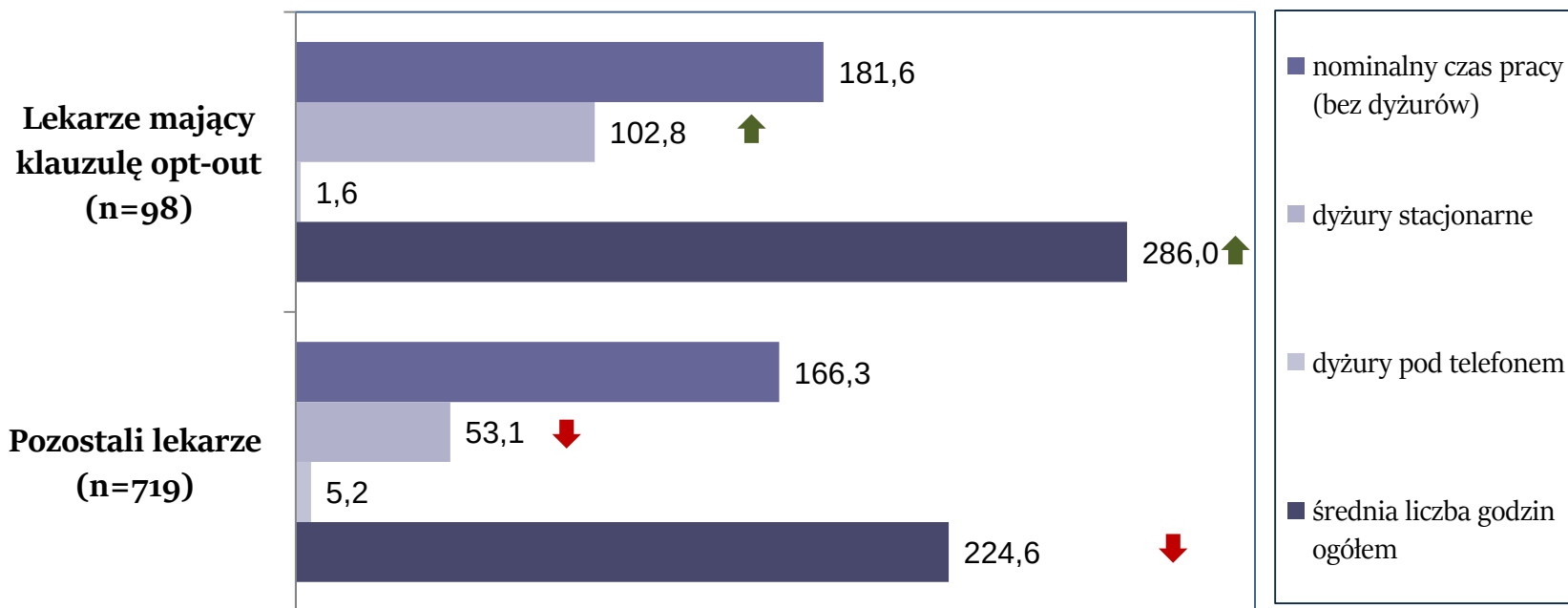
Średni nominalny miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy – osoby w wieku produkcyjnym.

Podstawy: Osoby w wieku produkcyjnym (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=1645 ; Lekarze: n=1283; Lekarze dentyści: n=370
 NOTA: w pierwszym etapie pytano o tygodniowy czas pracy, a w drugim o miesięczny. Wyniki pierwszego etapu przeliczono mnożąc wyniki tygodniowe przez 4.
 ↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Lekarze mający podpisaną klauzulę opt-out pracowali miesięcznie średnio o 61,4 godziny więcej niż pozostali lekarze.

Klauzula opt-out: lekarze, II etap badania.

Dłuższy czas pracy wynika przede wszystkim z większej liczby godzin spędzonych na dyżurach stacjonarnych (o 49,7 miesięcznie), jednak lekarze ci mieli również większy nominalny czas pracy (o 15,3 godziny).

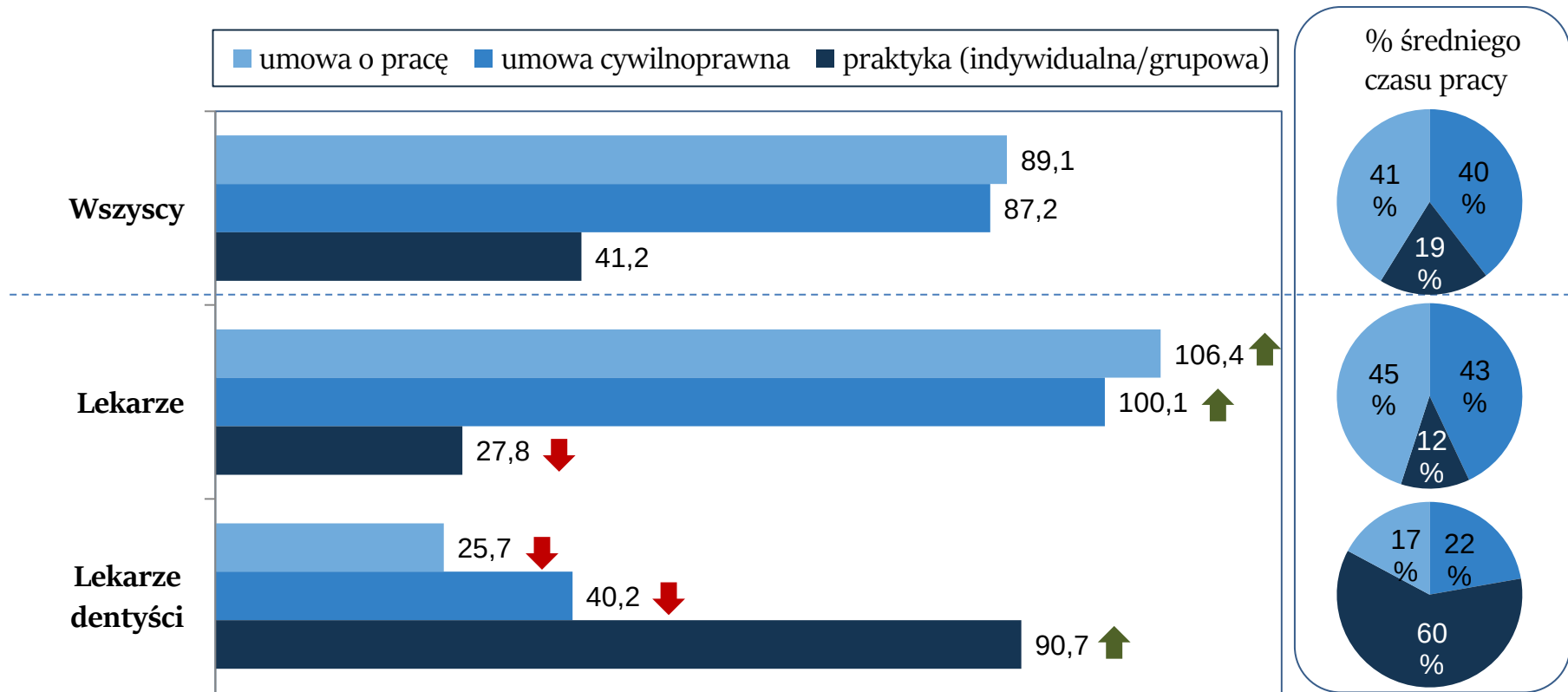
Analizując profil demograficzny można stwierdzić, że w grupie lekarzy mających podpisaną klauzulę opt-out jest więcej mężczyzn niż wśród osób niemających takiej klauzuli (odpowiednio 56,6% wobec 41,1%), osób w wieku do 36 lat (odpowiednio 54,9% i 21,4%) oraz osób w trakcie szkolenia specjalizacyjnego (48,5% i 16,8%).

Podstawy: Lekarze biorący udział w II etapie badania.

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Lekarze więcej godzin niż lekarze dentyści pracowali na podstawie umów – zarówno o pracę, jak i cywilnoprawnych, mniej zaś w ramach praktyki.

Średni miesięczny czas w podziale na formę prawną będącą podstawą do wykonywania zawodu (w godzinach).

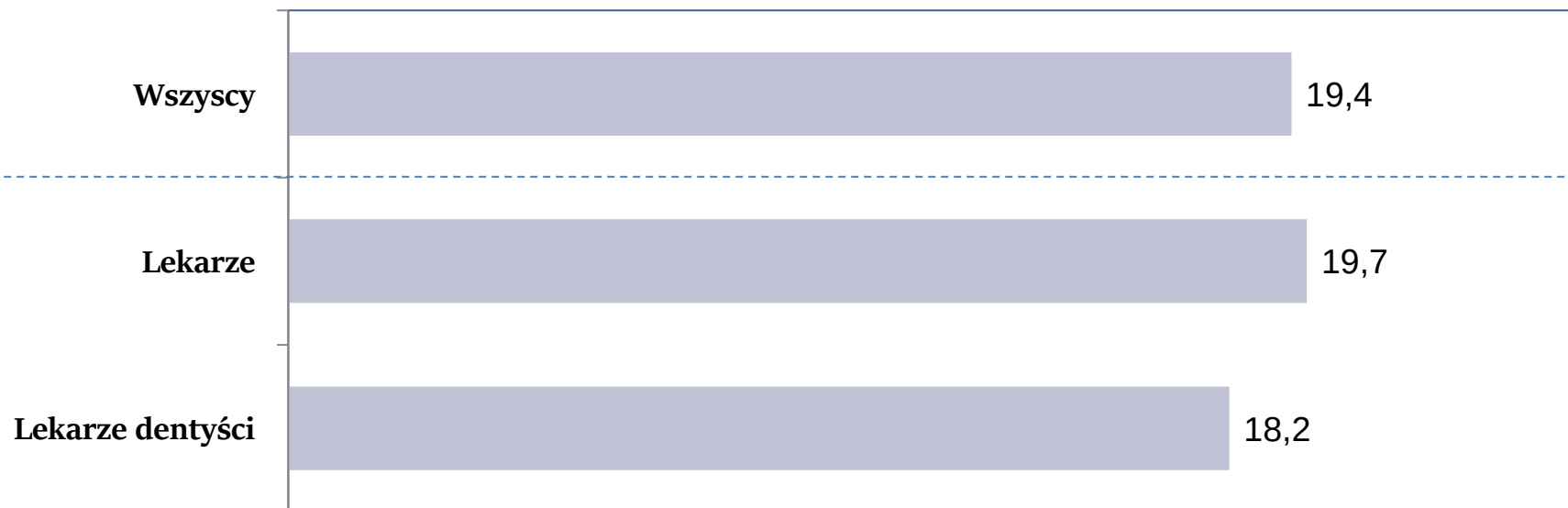
Dla lekarzy czas przepracowany we własnej praktyce stanowił przeciętnie 19% czasu pracy, podczas gdy dla lekarzy dentyistów 60%. Inaczej niż lekarze, dentyści większą liczbę godzin pracowali na podstawie umów cywilnych, a nie o pracę.

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Rodzaj wykonywanego zawodu nie wpływał na wymiar urlopu wypoczynkowego.

Średni wymiar rocznego urlopu (w dniach) ze względu na rodzaj PWZ.

Specjaliści mieli średnio 20,4 dnia urlopu, a osoby bez specjalizacji jedynie 16,9. Jak się wydaje, ten wynik wiąże się z tym, że osoby młodsze (do 36 roku życia) spędziły na urlopie zdecydowanie mniej czasu (16,3 dni) niż starsi lekarze (wiek koreluje z posiadaniem specjalizacji), co – przynajmniej częściowo może być związane z mniejszym wymiarem urlopu (art. 154 kodeksu pracy). Ze względu na miejsce pracy najkrótszy urlop mieli pracownicy POZ (17,1), a następnie oddziałów szpitalnych (z wyłączeniem SOR) – 19,3.

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

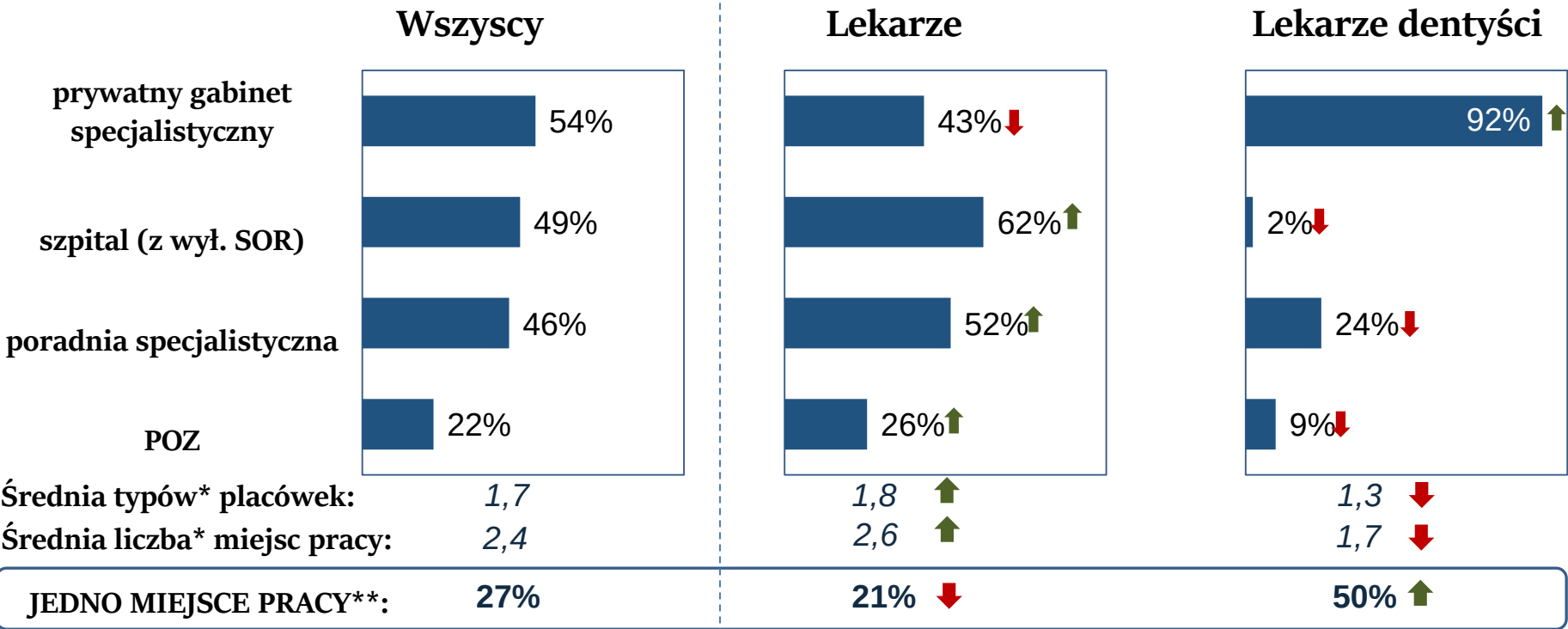

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

3. Miejsca pracy

Niemal wszyscy lekarze dentyści (92%) pracowali w prywatnych gabinetach, a lekarze najczęściej na oddziałach szpitalnych (z wyłączeniem SOR) – 62%.

Miejsca pracy ze względu na rodzaj PWZ.

Poradnie specjalistyczne były miejscem pracy dla co drugiego lekarza (52%) oraz co czwartego dentysty (24%). W POZ pracował co czwarty lekarz (26%) i co jedenasty lekarz dentysta (9%). Ogółem, lekarze pracowali w większej liczbie analizowanych* typów placówek niż dentyści (1,8 wobec 1,3), mieli przeciętnie więcej miejsc pracy (2,6 wobec 1,7) oraz rzadziej pracowali tylko w jednej placówce (21% wobec 50%).

* nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.

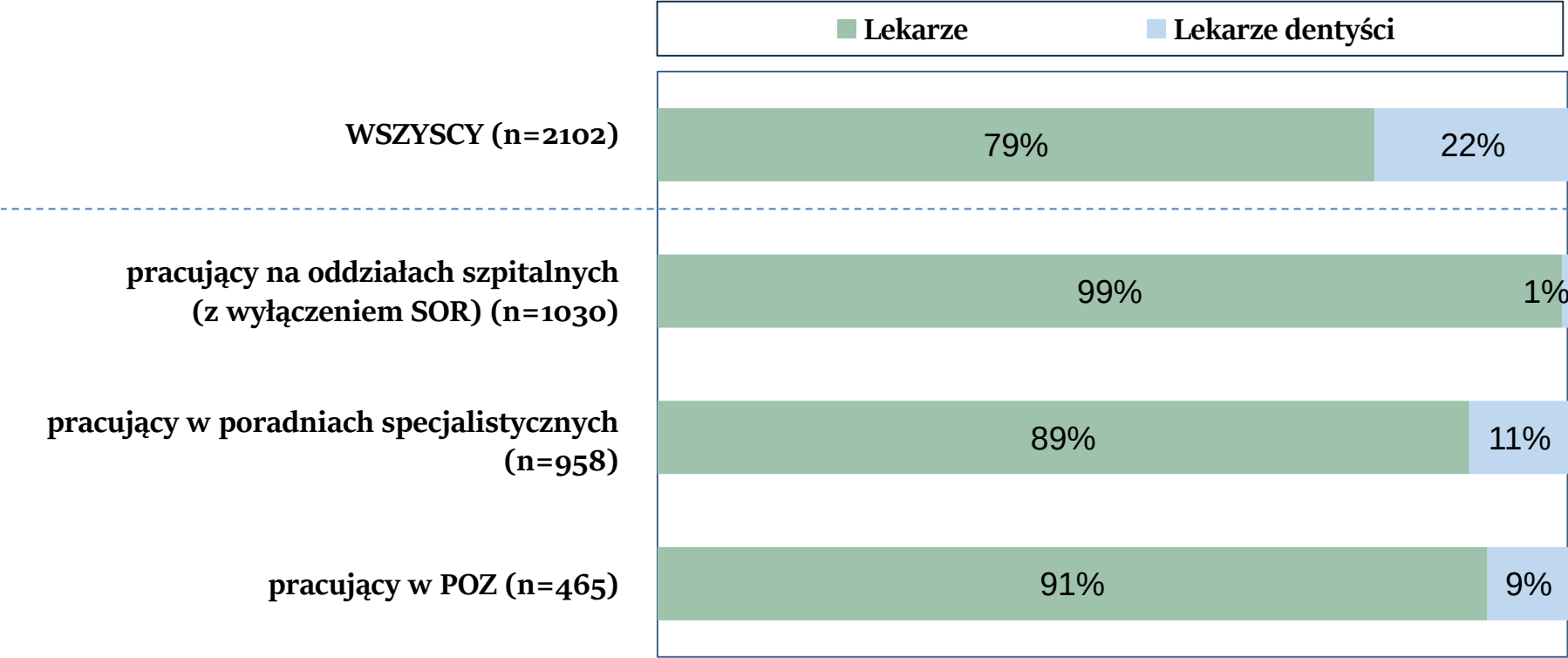
** uwzględniono wszystkie typy miejsc pracy.

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓/↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Lekarze stanowili większy (o 20pp) odsetek pracujących na oddziałach szpitalnych, w POZ (o 11pp) oraz w poradniach (o 10pp) niż w całej próbie lekarzy i lekarzy dentyistów.

Odsetek grup zawodowych wśród osób z PWZ lekarza/ lekarza dentyisty pracujących w placówkach danego rodzaju.

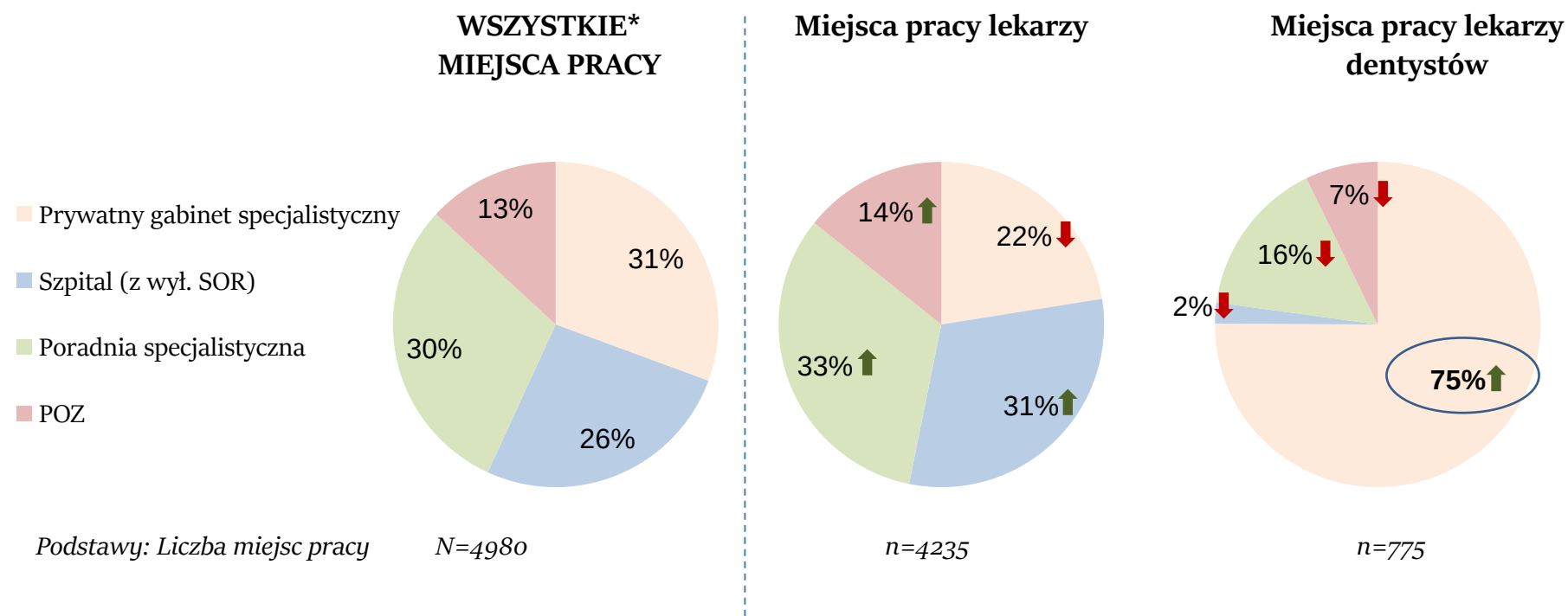

Lekarzem dentyistą był co dziesiąty spośród kadry lekarskiej pracującej w POZ albo poradni specjalistycznej oraz co setny wśród pracowników szpitali (z wyłączeniem SOR), co uwydatnia fakt, że lekarze dentyści pracują przede wszystkim w prywatnych gabinetach (które, ze względu na odmienny charakter miejsc pracy, nie zostały uwzględnione na wykresie), rzadko zaś pracują w analizowanych powyżej typach placówek.

Podstawy: Respondenci pracujący w placówkach danego typu.

Ponieważ respondenci pracowali w kilku miejscach (lekarze w 2,6 placówki*, a dentyści w 1,7), warto także przyjrzeć się temu, jaki udział miały placówki poszczególnych typów w ogólnej liczbie miejsc pracy: największą część miejsc pracy lekarzy stanowiły poradnie specjalistyczne oraz oddziały szpitalne (z wyłączeniem SOR), a dla dentystów były to prywatne gabinety (trzy czwarte wszystkich miejsc pracy tej grupy zawodowej).

Udział placówek danego typu w ogólnej* liczbie miejsc pracy.

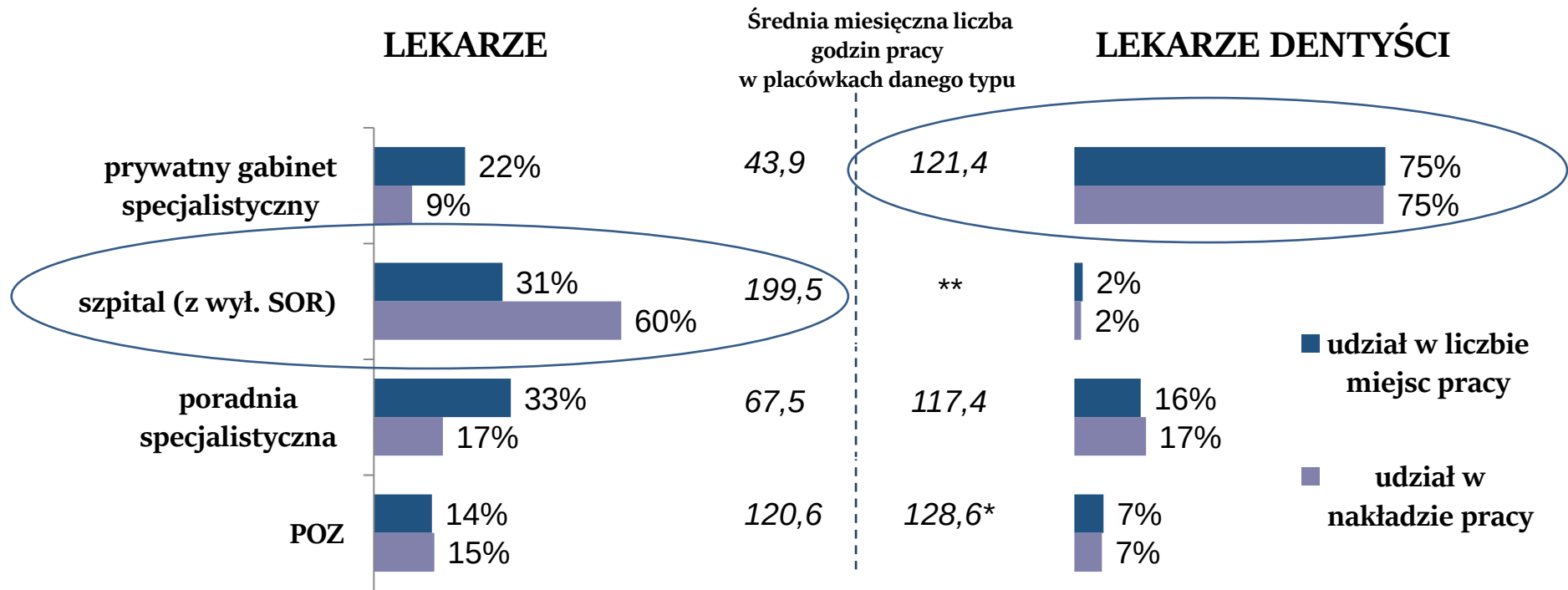
Ze względu na niski udział miejsc pracy osób w wieku emerytalnym w ogólnej liczbie miejsc pracy, rozkłady udziałów placówek dla osób w wieku produkcyjnym nie różnią się istotnie od wyników ogólnych.

* w odniesieniu do analizowanych typów placówek (tj. nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz niemedycznych miejsc pracy).

↓/↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Dla lekarzy udział czasu pracy na oddziałach szpitalnych w ogólnym nakładzie pracy był niemal dwukrotnie większy niż udział tych placówek w ogólnej liczbie miejsc pracy. Wynika to zarówno z wysokiego odsetka osób pracujących oraz z wyraźnie większej przeciętnej liczby godzin poświęcanych na pracę w szpitalach niż w placówkach innych typów.

Udział placówek w ogólnej* liczbie miejsc pracy oraz w ogólnym* nakładzie pracy.

Wśród lekarzy udziały POZów w liczbie miejsc pracy oraz w nakładzie pracy były na jednakowym poziomie, natomiast w porównaniu z udziałami w liczbach miejsc pracy wyraźnie mniejsze były udziały gabinetów oraz poradni w nakładzie pracy. W przypadku lekarzy dentyistów, udział poszczególnych typów placówek w ogólnej liczbie miejsc pracy i całkowitym nakładzie pracy były niemal identyczne, również średni czas pracy w placówkach poszczególnych typów nie różnił się tak znacznie, jak u lekarzy.

* w odniesieniu do analizowanych typów placówek (tj. nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy).
 Podstawy: Miejsca pracy: Liczba wszystkich placówek; Nakład pracy: Całkowity nakład pracy (suma godzin pracy wszystkich lekarzy/lekarzy dentyistów);
 Średnie: Respondenci pracujący w placówkach danego typu. **zbyt mała podstawa

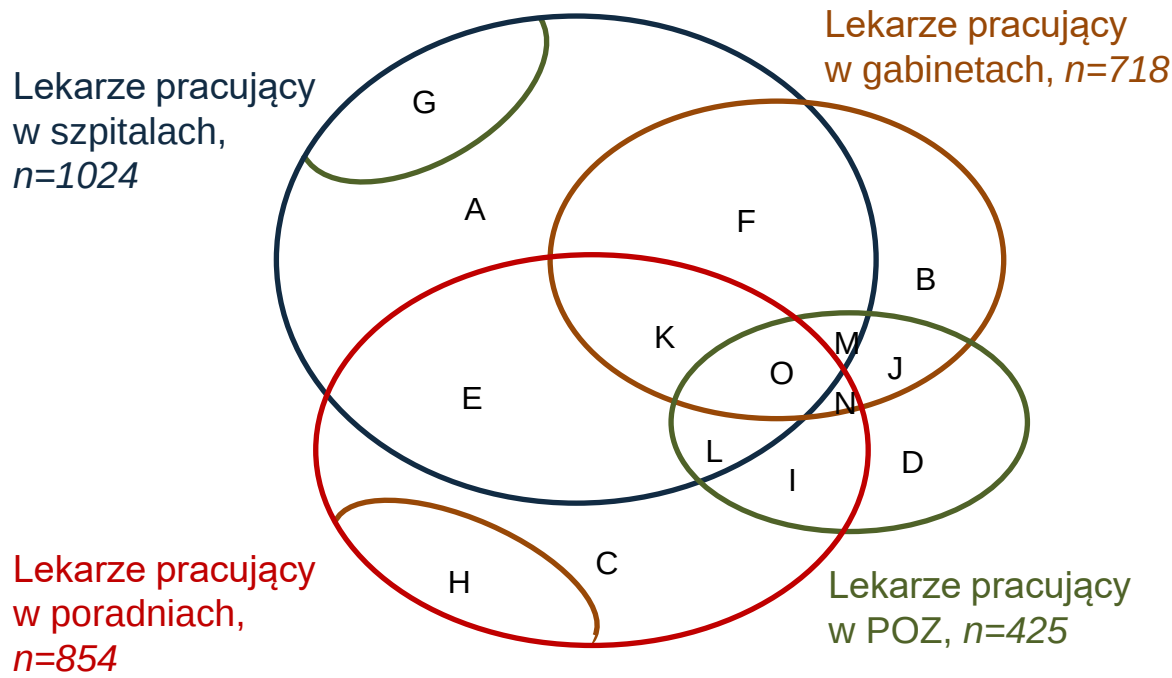

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

3.1. Miejsca pracy i nakład pracy lekarzy (z wyłączeniem lekarzy dentystów)

Zbliżone odsetki lekarzy pracowały w placówkach jednego (38,0%) albo dwóch typów (39,2%). Co piąty lekarz (19,6%) pracował w placówkach trzech typów. Pracę w placówkach czterech typów zadeklarował co pięćdziesiąty lekarz (1,7%).

Mapa miejsc pracy lekarzy ze względu na typ placówki*.

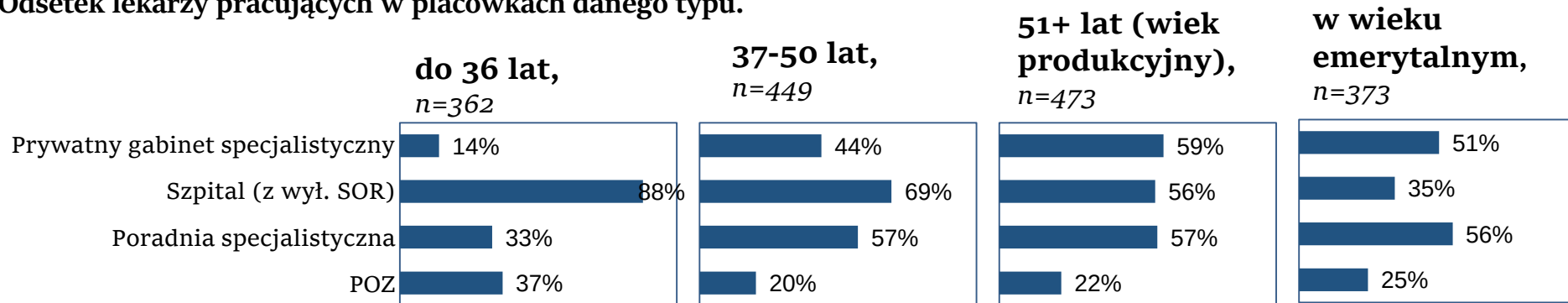
	Typ placówki*	%
Podstawa: Lekarze. N=1656		
	ŻADEN (z analizowanych)	1,5
A	tylko szpital	16,0
B	tylko gabinet	4,7
C	tylko poradnia	7,3
D	tylko POZ	10,5
	JEDEN TYP PLACÓWKI ŁĄCZNIE	38,5
E	szpital + poradnia	12,1
F	szpital + gabinet	6,6
G	szpital + POZ	5,8
H	poradnia + gabinet	10,0
I	poradnia + POZ	1,3
J	gabinet + POZ	1,9
	DWA TYPY PLACÓWEK ŁĄCZNIE	37,7
K	szpital + poradnia + gabinet	16,2
L	szpital + poradnia + POZ	2,1
M	szpital + gabinet + POZ	1,5
N	poradnia + gabinet + POZ	1,0
	TRZY TYPY PLACÓWEK ŁĄCZNIE	20,8
O	szpital + gabinet + poradnia + POZ	1,6
	CZTERY TYPY PLACÓWEK ŁĄCZNIE	1,6

Dla lekarzy pracujących w placówkach tylko jednego typu, najczęściej były to szpitale (15,6%), a następnie POZ (9,4%) i poradnie (8,0%). Lekarze pracujący w dwóch typach placówek najczęściej łączyli pracę w szpitalu i poradni (13,7%) albo w poradni i gabinecie (9,6%). Trzecim miejscem pracy najrzadziej były POZ (8,0% lekarzy pracujących w placówkach trzech typów pracowało w placówkach innych typów).

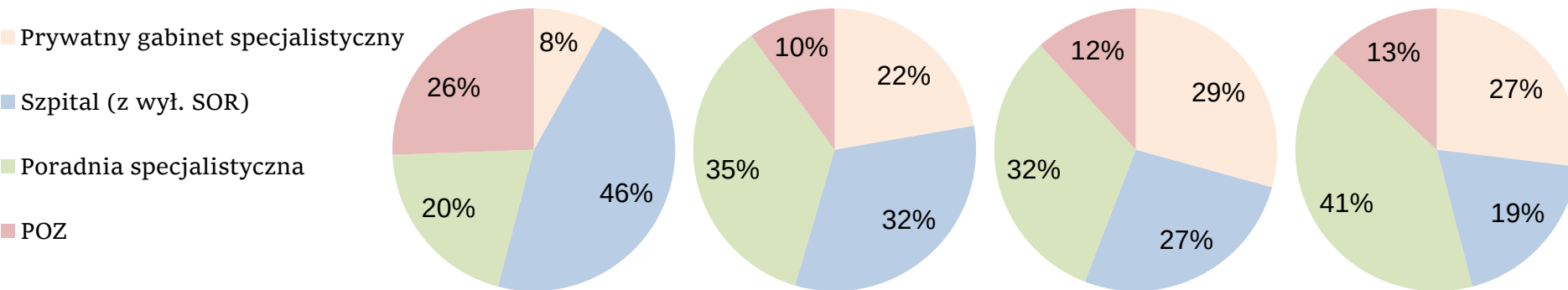
* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.

Niemal 90% najmłodszych lekarzy pracowało na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR). Wraz z wiekiem lekarzy, odsetek osób pracujących w takich placówkach wyraźnie się zmniejszał, rosły za to odsetki pracujących w gabinetach oraz poradniach.

Odsetek lekarzy pracujących w placówkach danego typu.

Udział placówek danego typu w ogólnej* liczbie miejsc pracy - LEKARZE ze względu na wiek.

Podstawy: Miejsca pracy lekarzy z danej grupy wiekowej; do 36 lat: n=845, 38-50 lat: n=1284, 51+ lat: n=1291, wiek emerytalny: n=814

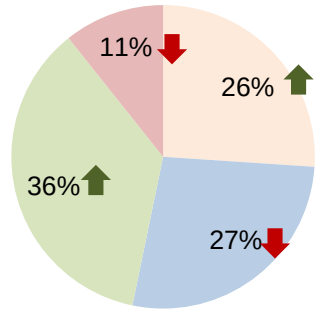
Lekarze w wieku emerytalnym zmniejszając liczbę miejsc, w których pracują, zazwyczaj kończą pracę w szpitalach, a zachowują miejsca pracy w placówkach pozostałych typów (poradniach, gabinetach i POZ).

* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.

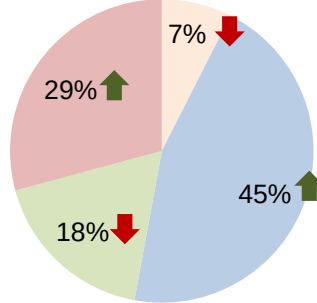
Udział poszczególnych typów placówek w ogólnej liczbie miejsc pracy grupy najmłodszych lekarzy był w znacznej mierze związany z posiadaniem bądź nieposiadaniem specjalizacji.

Udział placówek danego typu w ogólnej* liczbie miejsc pracy - LEKARZE ze względu na posiadanie specjalizacji.

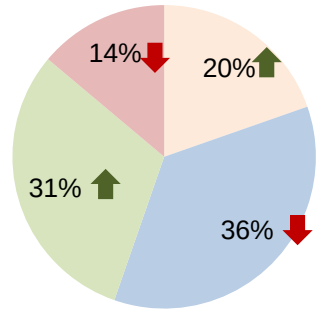
MIEJSCA PRACY LEKARZY SPECJALISTÓW (S1S/S2S/SbS)

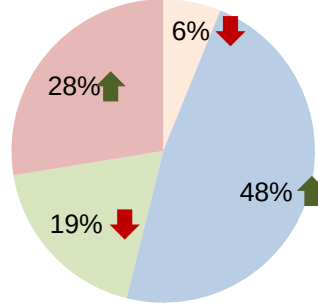
MIEJSCA PRACY LEKARZY NIESPECJALISTÓW

MIEJSCA PRACY LEKARZY SPECJALISTÓW (S1S/S2S/SbS) W WIEKU DO 36 LAT

MIEJSCA PRACY LEKARZY NIESPECJALISTÓW W WIEKU DO 36 LAT

- Prywatny gabinet specjalistyczny
- Szpital (z wyłączeniem SOR)
- Poradnia specjalistyczna
- POZ

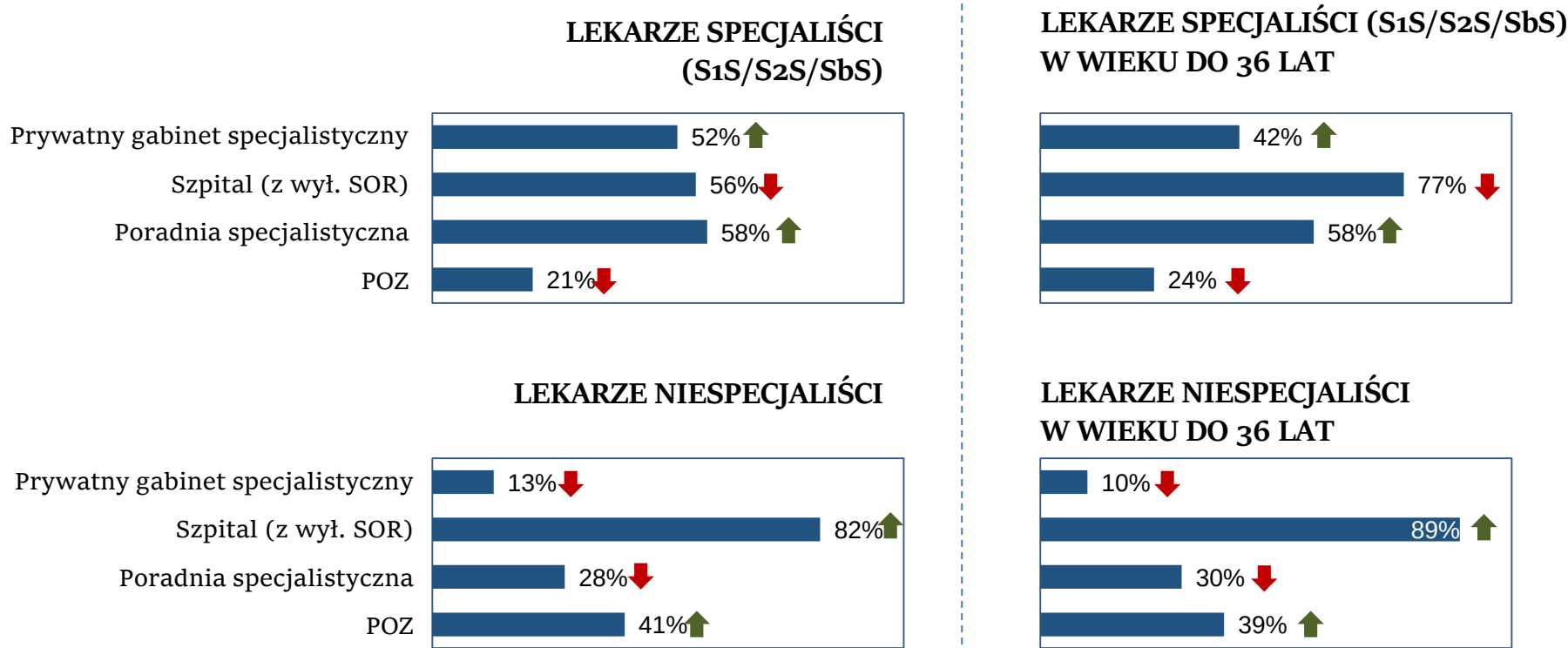
Rozkład miejsc pracy specjalistów w wieku do 36 lat był bardziej zbliżony do rozkładu miejsc pracy wszystkich lekarzy specjalistów niż do rozkładu wśród niespecjalistów do 36 lat. Również średnia liczba miejsc pracy* w tej grupie (2,8) bliższa jest średniej dla specjalistów (2,7) niż dla najmłodszych lekarzy bez specjalizacji (2,3).

* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.
Podstawy: Miejsca pracy lekarzy - specjaliści (n=1108), Niespecjaliści (n=278); Specjaliści do 37 lat (n=102), Niespecjaliści do lat 37 (n=261)

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Odsetki lekarzy pracujących w placówkach różnych typów wskazują, że młodzi specjaliści znajdowali się „w pół drogi” zawodowej: wprowadzie znaczna część wciąż pracowała na oddziałach szpitalnych (jednak zdecydowanie mniej niż wśród osób bez specjalizacji), jednak wyraźnie częściej pracowali również w poradniach, a także gabinetach.

Odsetki lekarzy pracujących w placówkach różnego typu* - LEKARZE ze względu na posiadanie specjalizacji.

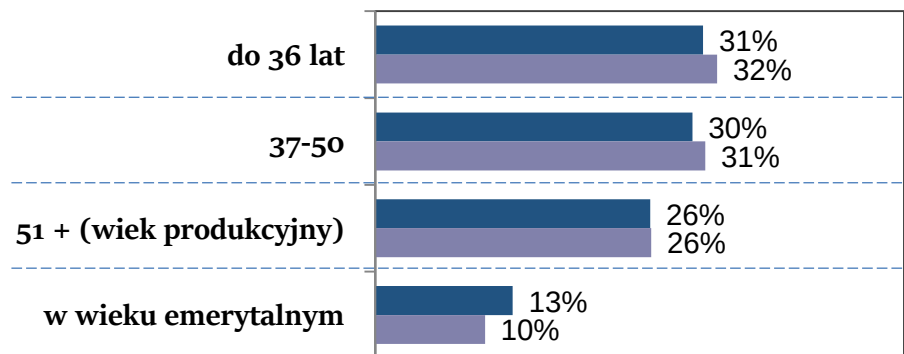
Porównanie specjalistów z lekarzami bez specjalizacji pokazuje, że w pierwszej grupie odsetki lekarzy pracujących w poradniach i gabinetach były wyższe niż w grupie drugiej, niższe zaś w przypadku szpitali oraz POZ.

* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.
 Podstawy: Lekarze - Specjaliści (n=1228), Niespecjaliści (n=368); Specjaliści do 36 lat (n=44**), Niespecjaliści do lat 36 (n=318) ; ** mała podstawa
 ↓/ ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

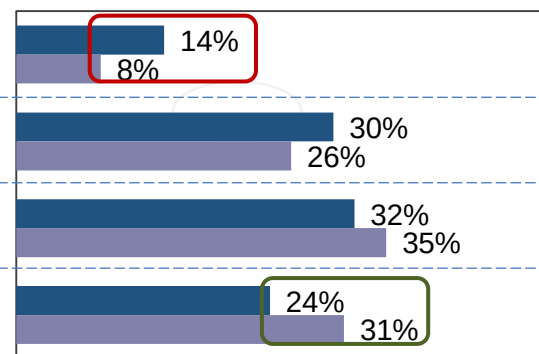
Udział poszczególnych grup wiekowych w nakładzie pracy wykonywanej w placówkach poszczególnych typów nie różnił się znacznie od udziału w sile roboczej tych placówek, warto jednak zauważyć, że w kilku przypadkach różnice wynosiły co najmniej 5pp.

Struktura nakładu pracy lekarzy pracujących w placówkach danego typu ze względu na wiek.

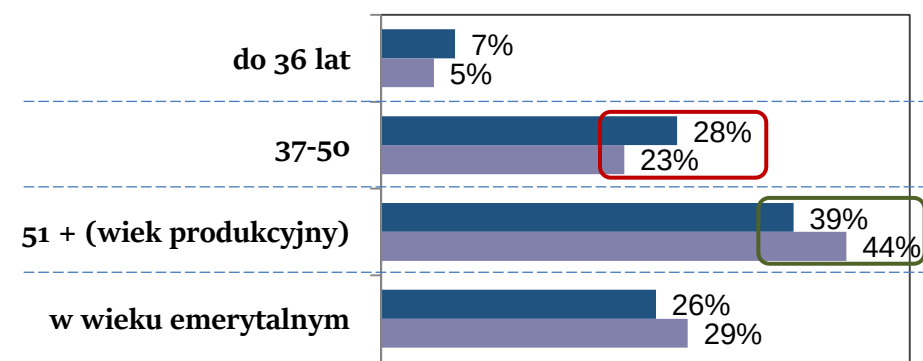
Lekarze pracujący w szpitalach (z wyłączeniem SOR), n=1024

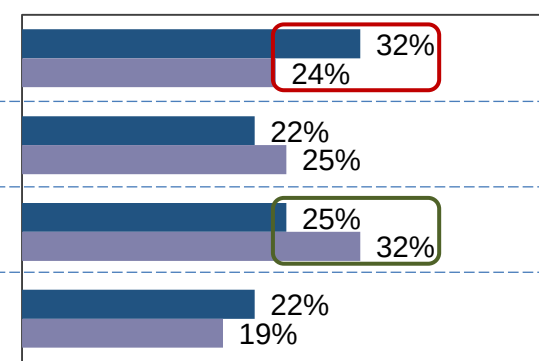
Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych, n=854

Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych, n=718

Lekarze pracujący w POZ, n=425

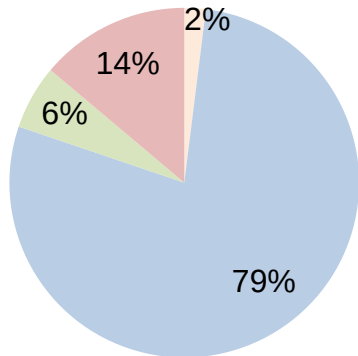
■ udział w liczbie lekarzy ■ udział w nakładzie pracy

Podstawy: Lekarze pracujący w placówkach danego typu.

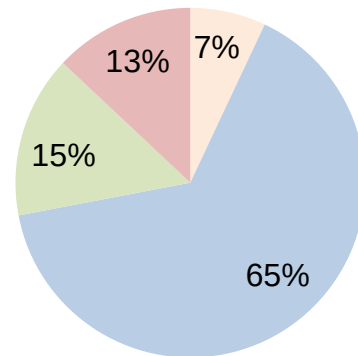
Analiza struktury nakładu pracy lekarzy w poszczególnych grupach wiekowych w podziale na typ placówki wyraźnie pokazuje spadek roli oddziałów szpitalnych (z 79% do 37% całkowitego nakładu pracy) wraz z wiekiem/ rozwojem zawodowym lekarza z jednej strony, z drugiej zaś strony wzrost znaczenia pracy w poradniach (odpowiednio z 6% do 31%) oraz gabinetach (odpowiednio z 2% do 16%).

Struktura nakładu pracy lekarzy pracujących w placówkach danego typu ze względu na wiek.

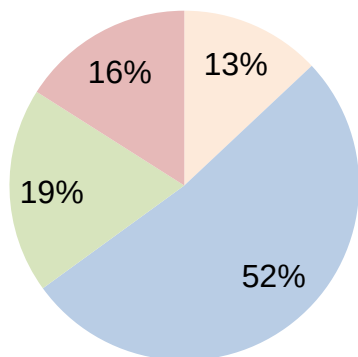
Nakład pracy lekarzy
w wieku do 36 lat, n=362

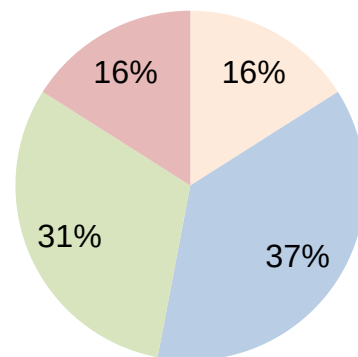
Nakład pracy lekarzy
w wieku do 37-50 lat, n=449

Nakład pracy lekarzy w wieku do 51+ lat
(wiek produkcyjny), n=473

Nakład pracy lekarzy
w wieku emerytalnym, n=372

* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.

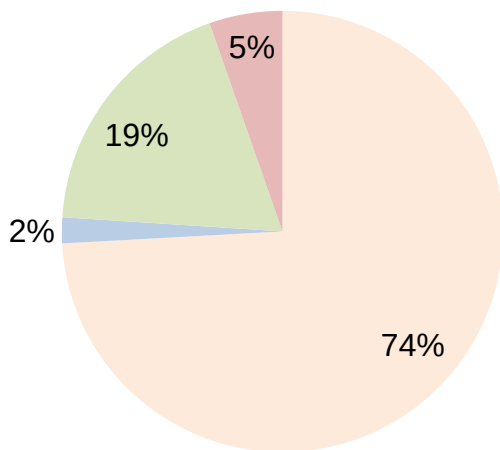
Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

3.2. Miejsca pracy lekarzy dentystów

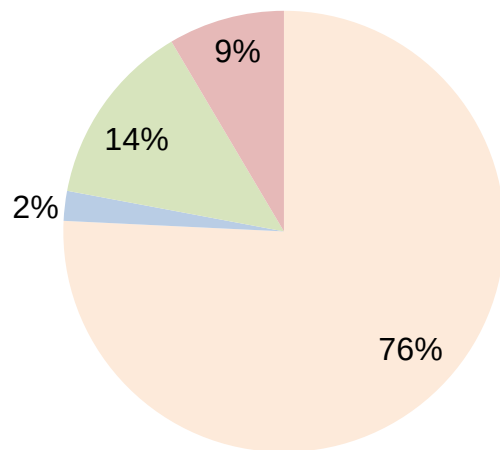
Wśród dentystów posiadanie specjalizacji nie różnicuje udziałów placówek różnego typu w ogólnej liczbie miejsc pracy – gabinety stanowią trzy czwarte miejsc pracy w obu grupach.

Udział placówek danego typu w ogólnej* liczbie miejsc pracy – LEKARZE DENTYŚCI ze względu na posiadanie specjalizacji

MIEJSCA PRACY LEKARZY DENTYSTÓW SPECJALISTÓW (w tym z S1S)

MIEJSCA PRACY LEKARZY DENTYSTÓW NIESPECJALISTÓW

■ Prywatny gabinet specjalistyczny ■ Szpital (z wyłączeniem SOR) ■ Poradnia specjalistyczna ■ POZ

* Nie uwzględniono: pomocy doraźnej, opieki długoterminowej oraz nielecniczych miejsc pracy.

Również średnia liczba miejsc pracy w obu grupach była jednakowa i wyniosła 1,7*. Ogółem wśród dentystów mężczyźni pracowali przeciętnie w większej liczbie placówek niż kobiety (1,9 wobec 1,6), a największą różnicę odnotowano między osobami w wieku do 36 lat a osobami w wieku emerytalnym (2,2 wobec 1,3).

Podstawy: Miejsca pracy lekarzy dentystów; Specjalistów (n=317), Niespecjalistów (n=458)

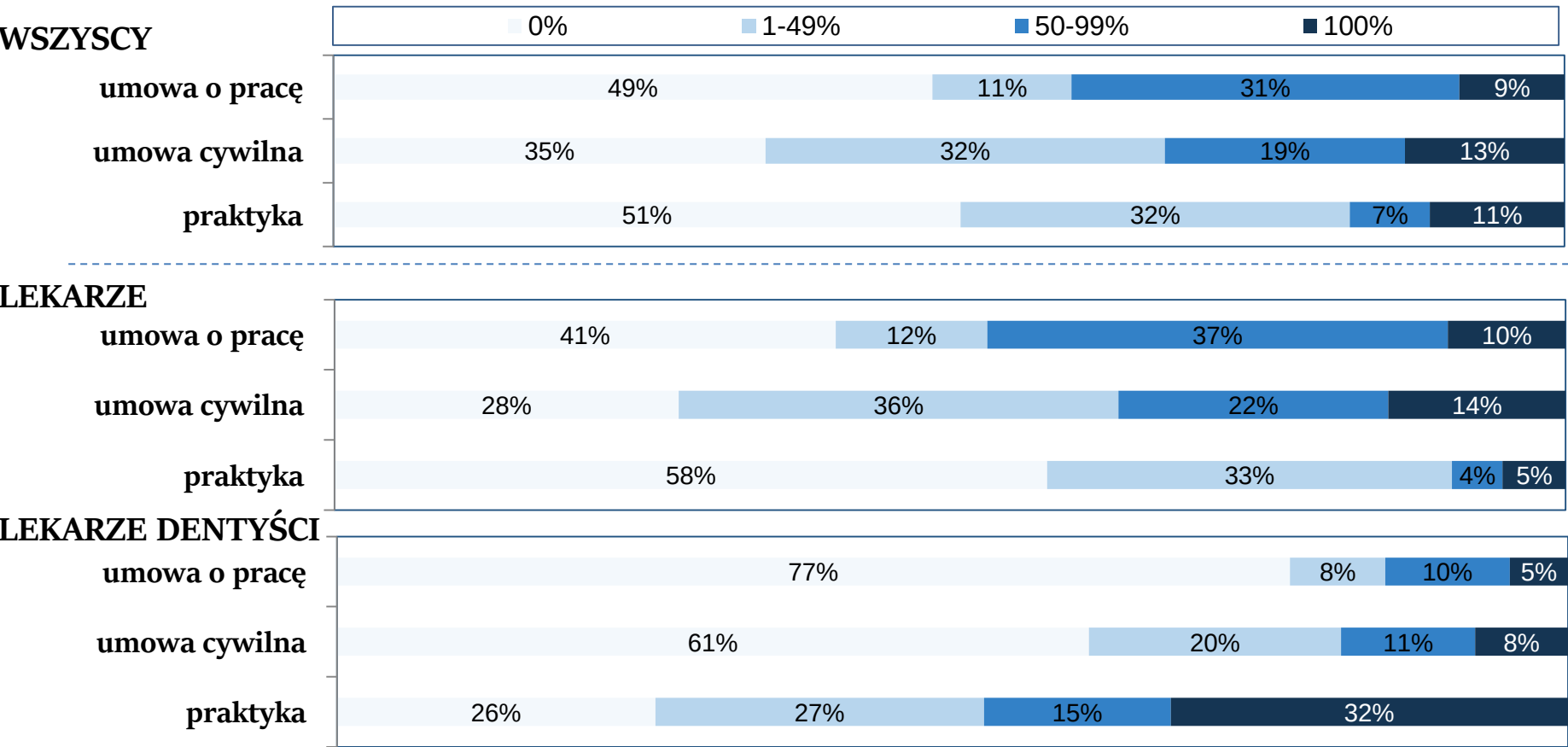

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

4. Szczegółowe analizy czasu pracy

Lekarze częściej niż dentyści wykonywali zawód na podstawie różnych form prawnych (67% wobec 55%). Co trzeci (32%) lekarz dentysta i co dziewiąty lekarz (11%) pracował wyłącznie w swojej praktyce.

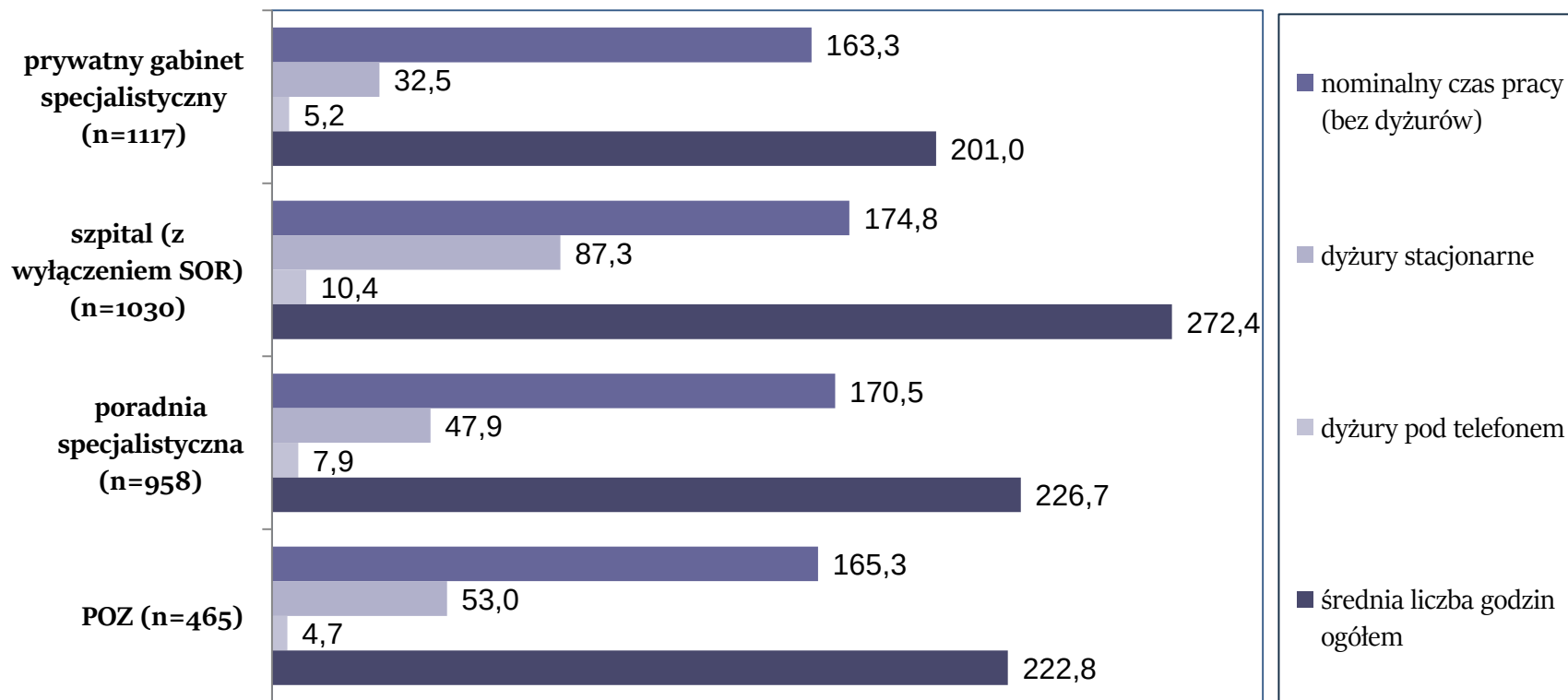
Udział godzin przepracowanych w ramach danej formy prawnej w ogólnym czasie pracy.

Umowę o pracę miało 51% lekarzy i jedynie 23% lekarzy dentystów, umowę cywilną zawarło 65% lekarzy i 49% lekarzy dentystów, podczas gdy praktykę prowadziło 74% lekarzy dentystów i 49% lekarzy.

Najwięcej pracowały osoby zatrudnione w szpitalach (z wyłączeniem SOR), a najmniej respondenci pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych.

Średni miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na miejsce pracy.

Różnica wynika przede wszystkim z pracy na dyżurach: bez nich lekarze/ lekarze dentyści pracowali od 163,3 godziny (prywatne gabinety) do 174,8 w szpitalach (z wyłączeniem SOR).

Podstawy: Osoby pracujące w placówkach danego typu.

W obu grupach zawodowych najwięcej pracowały osoby w wieku do 36 lat, a najmniej osoby w wieku emerytalnym.

Średni całkowity miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na wiek i tytuł zawodowy.

	do 36 lat	37-50 lat	51+ (wiek produkcyjny)*	w wieku emerytalnym**
	(A)	(B)	(C)	(D)
Wszyscy	238,7 BD	228,9 D	230,0 D	165,0
Lekarze	259,7 CD	252,3 D	245,2 D	174,2
Lekarze dentyści	177,9 BCD	157,6 D	157,3 D	124,1

* kobiety 55-59 lat / mężczyźni 55-64 lat

** kobiety 60 lat lub więcej / mężczyźni 65 lat lub więcej

Czas pracy wyraźnie skraca się wraz z wiekiem respondentów. Lekarze i lekarki w wieku emerytalnym poświęcali 69,1% wymiaru czasu pracy osób w wieku 30-36 lat, a wśród lekarzy dentyistów odsetek ten wynosił 69,8%.

Podstawy: osoby z danej grupy wiekowej.

NOTA: ABCD – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie ($p < 0,05$)

Fakt, że w obu zawodach spośród respondentów w wieku emerytalnym więcej pracują osoby mające specjalizację drugiego stopnia albo bezstopniową wynika, że istniało zapotrzebowanie na pracę wysoko wykwalifikowanych i doświadczonych lekarzy i dentyistów.

Średni całkowity miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na tytuł zawodowy i posiadanie specjalizacji.

	Lekarze			Lekarze dentyści		
	nie ma specjalizacji/S1S	tylko S1S	S2S / bezstopniowa	nie ma specjalizacji/S1S	tylko S1S	S2S / bezstopniowa
	(A)	(B)	(C)	(A)	(B)	(C)
WSZYSCY	262,8 BC	206,2	230,0 B	157,6	145,6	169,2
W wieku produkcyjnym	264,7 C	249,3	247,0	162,3	157,2	181,8
W wieku emerytalnym	***	135,6	183,7 B	120,1**	117,4*	138,1**

O ile wśród lekarzy najwyższe średnie mają osoby bez specjalizacji (co wynika przede wszystkim z liczby godzin przepracowywanych przez osoby w wieku do 36 lat), to wśród lekarzy dentyistów najwięcej pracują osoby mające S2S/SbS

Podstawy: osoby z danej podgrupy (tytuł zawodowy*wiek*specjalizacja).
 NOTA: ABC – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie (p<0,05)
 * Mała podstawa ** bardzo mała podstawa *** zbyt mała podstawa

W obu grupach zawodowych mężczyźni pracowali więcej niż kobiety. Największą różnicę (ponad 47 godzin) ze względu na płeć zanotowano wśród lekarzy w wieku do 36 lat.

Średni całkowity miesięczny czas pracy (w godzinach) ze względu na wiek, płeć i tytuł zawodowy.

	Wiek							
	do 36 lat		37-50 lat		51+ (wiek produkcyjny)		w wieku emerytalnym	
	K	M	K	M	K	M	K	M
	(A)	(B)	(A)	(B)	(A)	(B)	(A)	(B)
Wszyscy	221,0	271,8 A	211,5	255,6 A	215,8	246,3 A	158,3	182,5 A
Lekarze	242,5	289,7 A	234,0	276,6 A	235,5	255,4 A	168,8	185,5
Lekarze dentyści	162,4	212,2 A	157,4	158,3	158,7	153,3	123,9	126,4

Wysoka średnia dla lekarzy dentyстів w wieku do 36 lat wynika w znacznej mierze z czasu poświęcanego na pracę przez mężczyzn. W pozostałych grupach wiekowych dentyстів kobiety i mężczyźni pracują w podobnym wymiarze godzin.

Podstawy: osoby z danej podgrupy (tytuł zawodowy*wiek*płeć).
 NOTA: ABC – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie (p<0,05)
 * Mała podstawa ** bardzo mała podstawa *** zbyt mała podstawa

Najbardziej charakterystycznymi cechami osób pracujących w wymiarze wielu godzin były: praca na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR), a co za tym idzie PWZ lekarza oraz płeć męska.

Profile demograficzne osób pracujących najwięcej.

		Wszyscy	Całkowity miesięczny czas pracy		
			220 godz. lub więcej	300 godz. lub więcej	400 godz. lub więcej
Podstawa		2102	973 [top 46,3%]	400 [top 19,0%]	89 [top 4,2%]
PWZ	lekarz	78,8%	71,9%	99,0%	99,2%
	lekarz dentysta	21,6%	28,1%	1,0%	0,8%
Płeć	kobieta	61,4%	45,7%	44,4%	41,1%
	mężczyzna	38,6%	54,3%	55,6%	58,9%
Wiek	do 36 lat	22,9%	27,9%	29,3%	22,6%
	37-50 lat	28,3%	31,4%	30,5%	37,4%
	51+ (wiek produkcyjny)	27,1%	29,5%	30,3%	26,0%
	w wieku emerytalnym	21,7%	11,2%	9,8%	14,0%
Posiadanie specjalizacji/tytułu specjalisty	nie ma specjalizacji/S1S	29,9%	29,6%	31,0%	29,4%
	ma specjalizację/S1S	70,1%	70,4%	69,0%	70,6%
Praca na oddziale szpitalnym (bez SOR)		49,0%	80,6%	85,5%	80,7%

: wynik istotnie mniejszy/wiekszy na poziomie p<0,05.

Czas pracy najsilniej koreluje z pracą na oddziale szpitalnym (bez SOR). Istotne korelacje odnotowano także dla rodzaju tytułu zawodowego (lekarze), płci (mężczyźni), wieku (osoby najmłodsze) oraz niepracowania w prywatnych gabinetach specjalistycznych.

Analiza korelacji całkowitego czasu pracy: tau Kendalla.

	Całkowity miesięczny czas pracy			
	Wszyscy	220 godz. lub więcej	300 godz. lub więcej	400 godz. lub więcej
Praca na oddziale szpitalnym (bez SOR)	,500**	,589**	,346**	,134**
Rodzaj PWZ	-,299**	-,332**	-,207**	-,097**
Płeć	,171**	,196**	,147**	,080**
Grupa wiekowa	-,165**	-,169**	-,074**	-0,002
Praca w prywatnym gabinecie specjalistycznym	-,146**	-,138**	-,111**	-,070**
Posiadanie specjalizacji/S1S	,056*	,089**	0,016	-0,011
Praca w mieście	,068**	,093**	0,038	0,016

* p<0,05 ** p<0,01

Korelacje potwierdzają pokazane wcześniej wyniki. Warto zauważyć, że wraz ze wzrostem czasu pracy wartości niemal wszystkich korelacji spadają. Tym samym największą szansę na znalezienie zmiennych, które wyjaśniają w sensie statystycznym długość pracy, ma analiza czasu w wymiarze 220 godzin i więcej (zwłaszcza, że większość korelacji nie jest zbyt wysoka).

Praca na oddziale szpitalnym (z wyłączeniem SOR), grupa zawodowa, płeć, wiek oraz liczba miejsc pracy są istotnymi predyktorami pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie.

Podsumowanie modelu regresji logistycznej w całej próbie: współczynniki

zmienna	B	Błąd standardowy	Wald	df	Istotność	Exp(B)
praca na oddziale szpitalnym (z wył. SOR)	2,345	,119	390,194	1	,000	10,430
tytuł zawodowy (*lekarza)	,559	,123	20,685	1	,000	1,749
płeć (*mężczyzna)	,511	,115	19,776	1	,000	1,667
klauzula opt-out	,319	,052	37,329	1	,000	1,375
liczba miejsc pracy	,169	,040	17,439	1	,000	1,184
wiek (*emerytalny)	-,139	,054	6,596	1	,010	,870
(Stała)	-3,000	,280	114,527	1	,000	,050

** W celu ułatwienia interpretacji, po znaku * opisano „kierunkowe” poziomy zmiennej, tj. obrazujące z jakim poziomem należy łączyć znak (+/-) wskaźnika B*

Wyniki analizy regresji logistycznej mającej wyjaśnić czas pracy w wymiarze minimum 220 godzin miesięcznie potwierdziły związek omawianych wcześniej zmiennych. R kwadrat (Nagelkerkego) dla modelu wynosi 0,464 czyli powyżej kryterium uznawanego w naukach społecznych, nieistotność testu Hosmera i Lemeshowa potwierdza dobroć dopasowania modelu, a statystyki Walda potwierdzają istotność użytych predyktorów. W sensie statystycznym wymienione w tabeli zmienne niezależne wyjaśniają zmienną zależną (220 lub więcej godzin czasu pracy), czyli można powiedzieć, że występuje tu związek przyczynowo skutkowy. Ogółem model trafnie przewiduje 79,6% przypadków, przy czym lepszą trafność zanotowano przy przewidywaniu pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie (81,9%) niż niepracowania w takim wymiarze (77,7%). Modele regresyjne nie potrafią jednak (na satysfakcjonującym poziomie) trafnie przewidzieć dłuższych czasów pracy, co oznacza, że przyczyny takiego zjawiska są bardziej złożone (wymagają dodatkowych danych).

W grupie lekarzy, oprócz zmiennych istotnych dla obu grup zawodowych, predyktorami pozytywnymi pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie są posiadanie specjalizacji z zakresu *anestezjologii i intensywnej terapii* oraz z zakresu *medycyny ratunkowej*.

Podsumowanie modelu regresji logistycznej w próbie lekarzy: współczynniki

zmienna	B	Błąd standardowy	Wald	df	Istotność	Exp(B)
praca na oddziale szpitalny (z wyłączeniem SOR)	2,095	,141	220,191	1	,000	8,126
płeć (*mężczyzna)	,505	,128	15,596	1	,000	1,656
klauzula opt-out	,311	,054	32,872	1	,000	1,365
liczba miejsc pracy	,220	,045	24,146	1	,000	1,246
wiek (*emerytalny)	-,158	,063	6,171	1	,013	,854
anestezjologia i intensywna terapia	1,303	,301	18,694	1	,000	3,682
medycyna ratunkowa	3,611	1,400	6,657	1	,010	37,005
okulistyka (*nie)	-,736	,361	4,160	1	,041	,479
radiologia i diagnostyka obrazowa (*nie)	-1,029	,369	7,759	1	,005	,357
radioterapia onkologiczna (*nie)	-2,690	,900	8,941	1	,003	,068
rehabilitacja medyczna (*nie)	-1,009	,429	5,539	1	,019	,365
medycyna paliatywna	2,830	1,335	4,496	1	,034	16,948
(Stała)	-2,136	,281	57,786	1	,000	,118

* W celu ułatwienia interpretacji, po znaku * opisano „kierunkowe” poziomy zmiennej, tj. obrazujące z jakim poziomem należy łączyć znak (+/-) wskaźnika B. Fakt, że predyktorem jest nieposiadanie niektórych specjalizacji oznacza, że model przewiduje że osoby mające taką specjalizację nie pracują więcej niż 220 godzin miesięcznie.

R kwadrat (Nagelkerkego) dla modelu pracy w grupie lekarzy wynosi 0,451, powyżej kryterium uznawanego w naukach społecznych, nieistotność testu Hosmera i Lemeshowa potwierdza dobroć dopasowania modelu, a statystyki Walda potwierdzają istotność użytych predyktorów. W sensie statystycznym wymienione w tabeli zmienne niezależne wyjaśniają zmienną zależną (pracę w wymiarze 220 lub więcej godzin miesięcznie wśród osób z PWZ lekarza), czyli można powiedzieć, że występuje tu związek przyczynowo skutkowy. Ogółem model trafnie przewiduje 78,8% przypadków, przy czym wyraźnie lepszą trafność zanotowano przy przewidywaniu pracy w wymiarze co najmniej 220 godzin miesięcznie (86,3%) niż niepracowania w takim wymiarze (69,7%).

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

5. Pacjenci (w podziale na grupy schorzeń)

Grupy schorzeń – wprowadzenie (1/2)

Badaniem objęto 30 grup schorzeń zdefiniowanych na potrzeby projektu realizowanego przez Ministerstwo Zdrowia oraz nieobjętą projektem grupę „nowotwory złośliwe”. Ze względu na to, że niemal wszyscy lekarze dentyści zajmowali się *chorobami stomatologicznymi* (grupa „stomatologia”), a jedynie nieliczni deklarowali zaangażowanie w leczenie także innych schorzeń (najczęściej: *urazów, nowotworów niezłośliwych oraz złośliwych* – odpowiednio 6,5%; 4,3% oraz 4,0%), wyniki dotyczące grup schorzeń zostały przedstawione tylko dla lekarzy. W tej grupie zawodowej zostały pominięte szczegółowe wyniki dotyczące „stomatologii”.

L.p.	Nazwa grupy	L.p.	Nazwa grupy
1	choroby dziecięce	16	choroby dolnego odcinka układu trawiennego
2	choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	17	choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)
3	choroby metaboliczne	18	choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)
4	choroby oka i okolic	19	choroby uszu i wyrostka sutkowatego
5	choroby psychiczne	20	HIV
6	choroby skóry	21	WZW
7	choroby układu kostno-mięśniowego	22	choroby zakaźne z wyłączeniem HIV i WZW
8	choroby układu krążenia	23	ciąża, poród, połóg
9	choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	24	cukrzyca
10	choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	25	hematologia (nowotwory)
11	choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	26	hematologia (pozostałe)
12	choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starczego)	27	nowotwory niezłośliwe
13	pozostałe choroby układu nerwowego	28	nowotwory złośliwe
14	ostre choroby układu oddechowego	29	stomatologia
15	przewlekłe choroby układu oddechowego	30	urazy (złamania, zatrucia etc.)
		31	wady wrodzone

Grupy schorzeń – wprowadzenie (2/2)

Podsumowanie statystyk dla grup schorzeń ze względu na typ placówki.

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach	LEKARZE DENTYŚCI
<i>Podstawa (wejściowa)</i>	1656	1024	854	718	445	454
Średnia liczba grup	8,5	7,9	6,5	6,9	14,5	1,4
Miesięczny nakład pracy [w godzinach]	343 023	250 627	179 050	14 8670	82 733	71 187
Tygodniowa liczba pacjentów	149 806	93 168	79 483	65 945	36 823	34 753
Średnia minut na pacjenta	24	30	24	23	16	31

Metodologia zbierania informacji oraz obliczania wyników.

Wypełniając ankietę, respondenci zaznaczali te grupy schorzeń, którymi się zajmowali w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających badanie. **Średnia liczba grup** to średnia arytmetyczna z liczby grup, którą zajmowali się respondenci z danej próby. Następnie respondenci deklarowali szacunkowy czas poświęcany na daną grupę schorzeń w ciągu przeciętnego tygodnia pracy. W badaniu informacje były zbierane w godzinach, co oznacza, że w przypadku, gdy czas poświęcany w ciągu tygodnia na daną grupę nie przekraczał jednej godziny, respondent nie deklarował czasu poświęcanego na daną grupę. W tym pytaniu była również możliwość podania odpowiedzi „nie wiem”. Średni czas na wszystkich pacjentów z danej grupy schorzeń to średnia arytmetyczna obliczona dla respondentów, którzy zajmowali się pacjentami z danej grupy schorzeń co najmniej godzinę tygodniowo. Średnia ta pomnożona przez liczbę lekarzy zajmujących się daną grupą schorzeń to **nakład pracy na daną grupę schorzeń**. Suma nakładów na wszystkie grupy to całkowity **miesięczny nakład pracy** w danej próbie. Ponieważ w obliczeniach nie można było użyć odpowiedzi „nie wiem” zarówno średnia liczba godzin, jak i suma nakładów nie muszą być tożsame z całkowitym czasem pracy (statystyki dla danej grupy mogą być obliczane na innych podstawach). W analogiczny sposób, na podstawie z deklaracji o liczbie pacjentów leczonych w ciągu tygodnia została obliczona **tygodniowa liczba pacjentów z danej grupy schorzeń**. **Średnia liczba pacjentów z danej grupy** to średnia arytmetyczna z deklaracji respondentów z danej próby, a **tygodniowa liczba pacjentów** to suma pacjentów z wszystkich grup schorzeń. Z kolei **średnia minut poświęcanych pacjentowi** z danej grupy schorzeń to iloraz czasu na wszystkich pacjentów z danej grupy schorzeń oraz liczby pacjentów z tej grupy.

Największe odsetki lekarzy zajmowały się pacjentami z *chorobami układu krążenia, chorobami układu oddechowego, bądź cukrzycą*. Pacjentami z *nowotworami złośliwymi* zajmował się znaczny odsetek lekarzy niepracujących w POZach.

Leczone grupy schorzeń ze względu na typ placówki (1/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Podstawa</i>	1656	1024	854	718	445
<i>Średnia liczba grup:</i>	8,5	7,9	6,5	6,9	14,5
choroby układu krążenia	51,4%	51,2%	37,5%	39,7%	78,2%
ostre choroby układu oddechowego	47,4%	47,2%	32,3%	35,4%	80,8%
cukrzyca	41,7%	39,6%	28,2%	31,9%	71,3%
przewlekłe choroby układu oddechowego	41,3%	38,3%	29,2%	32,2%	71,9%
choroby układu kostno-mięśniowego	39,2%	35,8%	33,0%	34,3%	65,7%
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	38,4%	36,6%	28,8%	28,4%	69,5%
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	38,0%	37,2%	28,2%	29,0%	69,6%
nowotwory złośliwe	37,7%	42,3%	37,0%	37,2%	42,4%
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	34,7%	34,0%	25,8%	27,0%	56,2%
urazy (złamania, zatrucia etc.)	34,3%	36,4%	29,4%	28,6%	45,7%
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	32,2%	28,1%	25,4%	26,7%	58,8%
choroby metaboliczne	32,1%	28,3%	23,9%	25,5%	53,2%
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	31,8%	27,5%	26,3%	27,6%	54,6%
nowotwory niezłośliwe	30,9%	32,3%	31,5%	31,2%	40,0%
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	30,5%	27,7%	20,9%	23,0%	59,7%

Pacjentów z największej liczby grup schorzeń leczyli lekarze pracujący w POZach, średnio niemal dwukrotnie więcej niż lekarze pracujących w placówkach innych typów.

Leczone grupy schorzeń ze względu na typ placówki (2/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
Podstawa	1656	1024	854	718	445
Średnia liczba grup:	8,5	7,9	6,5	6,9	14,5
choroby skóry	30,1%	23,2%	23,1%	23,9%	61,0%
pozostałe choroby układu nerwowego	29,8%	28,0%	22,5%	24,8%	43,6%
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	26,2%	22,5%	19,6%	21,5%	51,1%
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starszego)	26,0%	22,2%	20,2%	21,6%	43,2%
choroby dziecięce	22,1%	23,8%	16,4%	16,1%	37,5%
choroby psychiczne	21,1%	15,9%	13,7%	15,5%	39,3%
choroby zakaźne (inne, tj. z wyłączeniem HIV i WZW)	20,9%	17,5%	13,1%	14,7%	42,5%
hematologia (pozostałe)	19,8%	17,6%	12,1%	14,4%	42,4%
choroby oka i okolic	19,7%	12,1%	13,6%	16,2%	43,3%
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	18,1%	12,1%	9,8%	11,2%	47,3%
wady wrodzone	15,0%	16,2%	15,8%	15,6%	16,4%
hematologia (nowotwory)	14,1%	15,0%	10,0%	10,9%	22,3%
ciąża, poród, połóg	12,8%	12,6%	11,2%	12,2%	11,9%
WZW	8,5%	7,5%	5,3%	6,2%	17,3%
HIV	3,4%	4,0%	2,7%	2,6%	4,9%

Największego nakładu pracy wymagali pacjenci z *chorobami układu krążenia*. Kolejne grupy stanowili pacjenci z *chorobami dziecięcymi* bądź *układu kostno-mięśniowego*.

Nakład pracy na leczenie pacjentów z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (1/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Podstawa: Miesięczny nakład pracy [w godz.] :</i>	<i>343 023</i>	<i>250 627</i>	<i>179 050</i>	<i>14 8670</i>	<i>82 733</i>
choroby układu krążenia	14,3%	14,1%	12,6%	12,1%	16,7%
choroby dziecięce	9,5%	10,9%	5,2%	6,3%	15,7%
choroby układu kostno-mięśniowego	6,6%	6,1%	8,0%	7,6%	5,5%
nowotwory złośliwe	6,1%	7,2%	7,2%	5,8%	4,1%
ostre choroby układu oddechowego	6,0%	5,4%	3,1%	4,3%	10,1%
urazy (złamania, zatrucia etc.)	5,2%	6,1%	5,1%	4,6%	3,5%
choroby psychiczne	4,6%	4,3%	5,1%	5,0%	1,4%
przewlekłe choroby układu oddechowego	4,4%	3,9%	4,2%	4,5%	4,7%
ciąża, poród, połóg	3,9%	4,4%	4,7%	5,7%	0,8%
choroby oka i okolic	3,7%	2,4%	5,1%	6,2%	2,1%
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	3,5%	3,4%	4,7%	4,8%	2,1%
pozostałe choroby układu nerwowego	3,3%	3,6%	3,9%	3,8%	1,5%
cukrzyca	3,2%	2,7%	2,6%	2,9%	5,1%
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starczego)	2,5%	2,5%	3,0%	2,9%	1,6%
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	2,5%	2,6%	2,5%	2,2%	3,2%

Nakład pracy na pacjentów z pięciu grup schorzeń (*choroby układu krążenia, choroby dziecięce, choroby układu kostno-mięśniowego, nowotwory złośliwe, ostre choroby układu oddechowego*) stanowił ponad 40% całkowitego nakładu pracy, a nakład na siedem grup schorzeń nie przekraczał 1%.

Nakład pracy na leczenie pacjentów z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (2/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Podstawa: Miesięczny nakład pracy [w godz.] :</i>	<i>343 023</i>	<i>250 627</i>	<i>179 050</i>	<i>14 8670</i>	<i>82 733</i>
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	2,5%	2,7%	2,6%	2,4%	2,9%
nowotwory niezłośliwe	2,2%	2,6%	3,0%	2,5%	1,6%
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	2,1%	2,4%	2,2%	1,9%	1,7%
choroby skóry	2,1%	1,4%	2,6%	2,6%	2,1%
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	2,0%	2,2%	2,5%	2,1%	2,3%
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	1,8%	1,5%	2,1%	2,2%	1,9%
choroby metaboliczne	1,4%	1,0%	1,3%	1,0%	2,0%
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	1,3%	1,3%	1,4%	1,5%	1,2%
hematologia (nowotwory)	1,0%	1,2%	1,1%	0,7%	0,8%
choroby zakaźne (inne, tj. z wyłączeniem HIV i WZW)	1,0%	0,9%	0,8%	0,7%	1,4%
hematologia (pozostałe)	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%	1,1%
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	0,8%	0,6%	0,8%	0,8%	1,3%
wady wrodzone	0,8%	0,8%	1,0%	0,8%	0,6%
WZW	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
HIV	0,3%	0,2%	0,2%	0,6%	0,0%

Największe nakłady pracy na niemal wszystkie grupy schorzeń (27 z 30*) ponosili lekarze pracujący na oddziałach szpitalnych (bez SOR). W przypadku *chorób skóry i chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego* największy wkład wносиły osoby pracujące w poradniach, a w przypadku *chorób oka i okolic* były to osoby pracujące w gabinetach.

Udział w nakładzie pracy na leczenie pacjentów z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (1/2).

	Miesięczny nakład pracy wszystkich lekarzy [w godz.]	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
choroby układu krążenia	49 095	72,1%**	46,1%**	36,7%**	28,1%**
choroby dziecięce	32 554	84,2%	28,6%	28,8%	39,9%
choroby układu kostno-mięśniowego	22 484	68,1%	63,5%	50,3%	20,3%
nowotwory złośliwe	20 849	87,1%	61,5%	41,6%	16,2%
ostre choroby układu oddechowego	20 489	66,4%	26,9%	31,4%	40,7%
urazy (złamania, zatrucia etc.)	17 963	85,7%	50,8%	38,1%	16,3%
choroby psychiczne	15 664	69,4%	58,7%	47,6%	7,3%
przewlekłe choroby układu oddechowego	15 072	64,7%	50,4%	43,9%	25,7%
ciąża, poród, połóg	13 389	82,8%	62,8%	63,2%	5,1%
choroby oka i okolic	12 646	47,0%	72,4%	72,5%	13,5%
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	12 042	71,1%	69,6%	59,0%	14,8%
pozostałe choroby układu nerwowego	11 468	77,6%	60,7%	49,9%	11,1%
cukrzyca	11 000	61,6%	42,2%	39,5%	38,6%
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starszego)	8 700	71,8%	61,4%	48,8%	15,3%
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	8 614	74,4%	52,2%	38,7%	30,9%

* W analizie pominięto grupę „stomatologia”.
 ** Procenty w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ lekarze pracują w placówkach różnego typu.

Udział lekarzy pracujących w szpitalach (bez SOR) w nakładzie pracy na poszczególne grupy schorzeń wynosił od 50% do 90,2%, dla osób pracujących w poradniach było to od 26,9% do 72,6%, dla osób pracujących w gabinetach od 28,8% do 72,5%, a udział pracujących w POZach wynosił od 5,1% do 40,7%.

Udział w nakładzie pracy na leczenie pacjentów z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (2/2).

	Miesięczny nakład pracy wszystkich lekarzy [w godz.]	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	8 500	78,7%	54,1%	41,6%	28,3%
nowotwory niezłośliwe	7 674	83,9%	71,0%	48,0%	17,5%
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	7 315	83,3%	53,6%	39,0%	19,7%
choroby skóry	7 180	50,0%	65,1%	53,5%	24,3%
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	6 891	79,0%	63,8%	46,0%	27,9%
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	6 221	58,7%	60,1%	53,3%	25,7%
choroby metaboliczne	4 694	55,4%	48,4%	33,2%	34,6%
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	4 435	75,1%	55,7%	50,7%	23,2%
hematologia (nowotwory)	3 292	90,2%	59,8%	33,7%	20,5%
choroby zakaźne (inne, tj. z wyłączeniem HIV i WZW)	3 282	69,8%	43,2%	33,4%	36,5%
hematologia (pozostałe)	3 112	73,7%	50,9%	37,7%	29,6%
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	2 738	58,2%	55,2%	45,5%	39,1%
wady wrodzone	2 691	74,4%	64,2%	44,6%	19,3%
WZW	1 306	85,4%	59,8%	47,6%	27,1%
HIV	1 172	77,8%	43,1%	31,8%	30,6%

* Procenty w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ lekarze pracują w placówkach różnego typu.

Największą część pacjentów lekarzy pracujących we wszystkich placówkach stanowiły osoby ze *schorzeniami układu krążenia* (od 9,2% do 17,0%). Kolejne pod względem liczby pacjentów grupy były jednak zróżnicowane ze względu na miejsce pracy lekarzy.

Odsetek, jaki stanowili pacjenci z danej grupy w ogólnej liczbie pacjentów (1/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Podstawa: Tygodniowa liczba pacjentów:</i>	149 806	93 168	79 483	65 945	36 823
choroby układu krążenia	11,9%	11,5%	9,2%	10,0%	17,0%
choroby dziecięce	9,0%	10,9%	5,2%	5,8%	15,9%
choroby układu kostno-mięśniowego	7,3%	7,0%	8,6%	8,4%	5,8%
ostre choroby układu oddechowego	6,1%	5,6%	3,1%	4,3%	11,9%
choroby psychiczne	5,4%	5,1%	6,0%	6,6%	1,1%
nowotwory złośliwe	4,9%	6,4%	6,0%	4,5%	2,1%
choroby oka i okolic	4,8%	2,7%	6,4%	8,1%	2,2%
urazy (złamania, zatrucia etc.)	4,7%	6,1%	4,8%	4,2%	3,2%
przewlekłe choroby układu oddechowego	4,5%	4,0%	4,9%	4,4%	4,7%
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	3,9%	3,5%	5,1%	4,9%	2,3%
cukrzyca	3,6%	3,1%	2,9%	3,4%	5,5%
ciąża, poród, połóg	3,5%	3,9%	4,3%	4,6%	0,5%
pozostałe choroby układu nerwowego	3,4%	3,5%	4,1%	3,9%	1,3%
choroby skóry	2,9%	1,8%	3,5%	3,5%	2,3%
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starczego)	2,7%	2,6%	3,0%	3,2%	1,7%

Pacjenci z pięciu grup schorzeń stanowili mniej niż 1% w ogólnej liczbie pacjentów leczonych przez wszystkich lekarzy.

Odsetek, jaki stanowili pacjenci z danej grupy w ogólnej liczbie pacjentów (2/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Podstawa: Tygodniowa liczba pacjentów:</i>	<i>149 806</i>	<i>93 168</i>	<i>79 483</i>	<i>65 945</i>	<i>36 823</i>
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	2,6%	2,9%	2,3%	2,4%	3,1%
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	2,5%	2,6%	2,3%	2,0%	3,1%
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	2,4%	1,9%	2,7%	2,9%	2,4%
nowotwory niezłośliwe	2,2%	2,8%	3,1%	2,6%	1,4%
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	1,9%	2,4%	2,1%	1,7%	1,7%
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	1,8%	2,2%	2,0%	1,8%	2,0%
choroby metaboliczne	1,6%	1,3%	1,5%	1,3%	1,8%
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	1,3%	1,3%	1,3%	1,4%	1,3%
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	1,1%	0,8%	1,1%	0,9%	1,7%
choroby zakaźne (inne, tj. bez HIV i WZW)	1,0%	1,0%	0,8%	0,8%	1,5%
hematologia (pozostałe)	0,9%	1,0%	0,9%	0,6%	1,1%
hematologia (nowotwory)	0,8%	1,0%	1,1%	0,5%	0,5%
wady wrodzone	0,8%	0,8%	1,0%	0,7%	0,5%
WZW	0,4%	0,4%	0,5%	0,3%	0,3%
HIV	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%

Przeciętnie lekarze poświęcali najwięcej czasu pacjentom z grup w „choroby psychiczne” (oddziały szpitalne: 49 minut), „nowotwory hematologiczne” (oddziały szpitalne i poradnie: odpowiednio 41 i 40 minut) oraz nowotwory złośliwe (POZ oraz szpitale: odpowiednio 45 i 40 minut).

Średni czas poświęcany na leczenie pacjenta z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (1/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
Średnio minut na pacjenta:	24	30	24	23	16
choroby psychiczne	41	49	42	34	24
hematologia (nowotwory)	40	41	40	33	37
nowotwory złośliwe	36	40	34	32	45
HIV	36	41	45	34	23
ciąża, poród, połóg	35	39	31	31	33
choroby dziecięce	34	44	33	33	25
wady wrodzone	32	37	29	26	37
pozostałe choroby układu nerwowego	30	38	27	31	19
urazy (złamania, zatrucia etc.)	29	31	25	26	21
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	28	31	30	29	20
hematologia (pozostałe)	28	33	27	29	26
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starczego)	28	37	27	29	16
nowotwory niezłośliwe	27	30	26	26	24
WZW	26	30	29	27	23
choroby układu krążenia	26	35	30	25	15

Ogółem, najwięcej czasu poświęcano pacjentowi w szpitalach (średnio 30 minut), a najmniej w POZ (16 minut).

Średni czas poświęcany na leczenie pacjenta z poszczególnych grup schorzeń ze względu na typ placówki (2/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
<i>Średnio minut na pacjenta:</i>	24	30	24	23	16
choroby zakaźne (inne, tj. bez HIV i WZW)	25	32	27	25	19
ostre choroby układu oddechowego	24	33	24	25	16
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	24	28	27	25	18
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	23	31	22	23	17
choroby układu kostno-mięśniowego	23	28	24	25	15
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	23	32	20	23	15
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	23	29	26	28	17
choroby oka i okolic	23	34	22	22	21
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	22	24	19	25	18
przewlekłe choroby układu oddechowego	22	30	19	20	17
choroby metaboliczne	22	25	23	18	16
choroby skóry	21	28	21	22	19
cukrzyca	20	25	19	18	15
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	19	24	19	18	17
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	19	22	20	21	14

Grupami schorzeń, które pochłaniają najwięcej czasu w proporcji do liczby pacjentów były „HIV”, „hematologia – nowotwory” „ciąża, poród i połóg” oraz nowotwory złośliwe. W przypadku tych grup wskaźnik ekstensywności przekroczył 1,2, co oznacza, że na pacjentów z tych grup lekarze poświęcali o 20% więcej czasu, niż wynikałoby to z ich liczby (przy założeniu jednakowego czasu na pacjenta).

Wskaźnik ekstensywności nakładu pracy na pacjentów z danej grupy schorzeń (1/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
HIV	3,00	2,00	1,00	6,00	0,00
hematologia (nowotwory)	1,25	1,20	1,00	1,40	1,60
nowotwory złośliwe	1,24	1,13	1,20	1,29	1,95
choroby układu krążenia	1,20	1,23	1,37	1,21	0,98
ciąża, poród, połóg	1,11	1,13	1,09	1,24	1,60
choroby układu moczowo-płciowego (moczowy)	1,11	1,00	1,25	1,17	1,15
urazy (złamania, zatrucia etc.)	1,11	1,00	1,06	1,10	1,09
choroby układu trawiennego (wątroba i trzustka)	1,11	1,00	1,05	1,12	1,00
choroby dziecięce	1,06	1,00	1,00	1,09	0,99
choroby górnego odcinka układu trawiennego (bez wątroby i trzustki)	1,00	1,00	1,09	1,10	1,03
choroby układu moczowo-płciowego (mężczyzn)	1,00	1,00	1,08	1,07	0,92
choroby zakaźne (inne, tj. z wyłączeniem HIV i WZW)	1,00	0,90	1,00	0,88	0,93
hematologia (pozostałe)	1,00	0,90	1,00	1,33	1,00
nowotwory niezłośliwe	1,00	0,93	0,97	0,96	1,14
wady wrodzone	1,00	1,00	1,00	1,14	1,20

NOTA: wskaźnik został obliczony jako iloraz udziału danej grupy schorzeń w nakładzie pracy oraz udziału pacjentów z danej grupy w ogólnej liczbie pacjentów (wartość 1,00 oznacza, że udziały grupy w liczbie pacjentów i nakładzie pracy są jednakowe).

Z drugiej strony, na pacjentów z czterech grup (*chorób skóry, chorób uszu i wyrostka sutkowatego, choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz chorób oka i okolic*) nakład pracy był o co najmniej 20% mniejszy niż wynikałoby to z liczby pacjentów z takimi schorzeniami (wskaźnik ekstensywności poniżej 0,8).

Wskaźnik ekstensywności nakładu pracy na pacjentów z danej grupy schorzeń (2/2).

	LEKARZE	Lekarze pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Lekarze pracujący w poradniach specjalistycznych	Lekarze pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Lekarze pracujący w POZach
WZW	1,00	1,00	0,80	1,33	1,33
ostre choroby układu oddechowego	0,98	0,96	1,00	1,00	0,85
przewlekłe choroby układu oddechowego	0,98	0,98	0,86	1,02	1,00
pozostałe choroby układu nerwowego	0,97	1,03	0,95	0,97	1,15
choroby dolnego odcinka układu trawiennego	0,96	0,93	1,13	1,00	0,94
choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku starczego)	0,93	0,96	1,00	0,91	0,94
choroby układu kostno-mięśniowego	0,90	0,87	0,93	0,90	0,95
choroby układu moczowo-płciowego (kobiet)	0,90	0,97	0,92	0,98	0,91
cukrzyca	0,89	0,87	0,90	0,85	0,93
choroby metaboliczne	0,88	0,77	0,87	0,77	1,11
choroby psychiczne	0,85	0,84	0,85	0,76	1,27
choroby oka i okolic	0,77	0,89	0,80	0,77	0,95
choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego	0,75	0,79	0,78	0,76	0,79
choroby uszu i wyrostka sutkowatego	0,73	0,75	0,73	0,89	0,76
choroby skóry	0,72	0,78	0,74	0,74	0,91

NOTA: wskaźnik został obliczony jako iloraz udziału danej grupy schorzeń w nakładzie pracy oraz udziału pacjentów z danej grupy w ogólnej liczbie pacjentów (wartość 1,00 oznacza, że udziały grupy w liczbie pacjentów i nakładzie pracy są jednakowe).

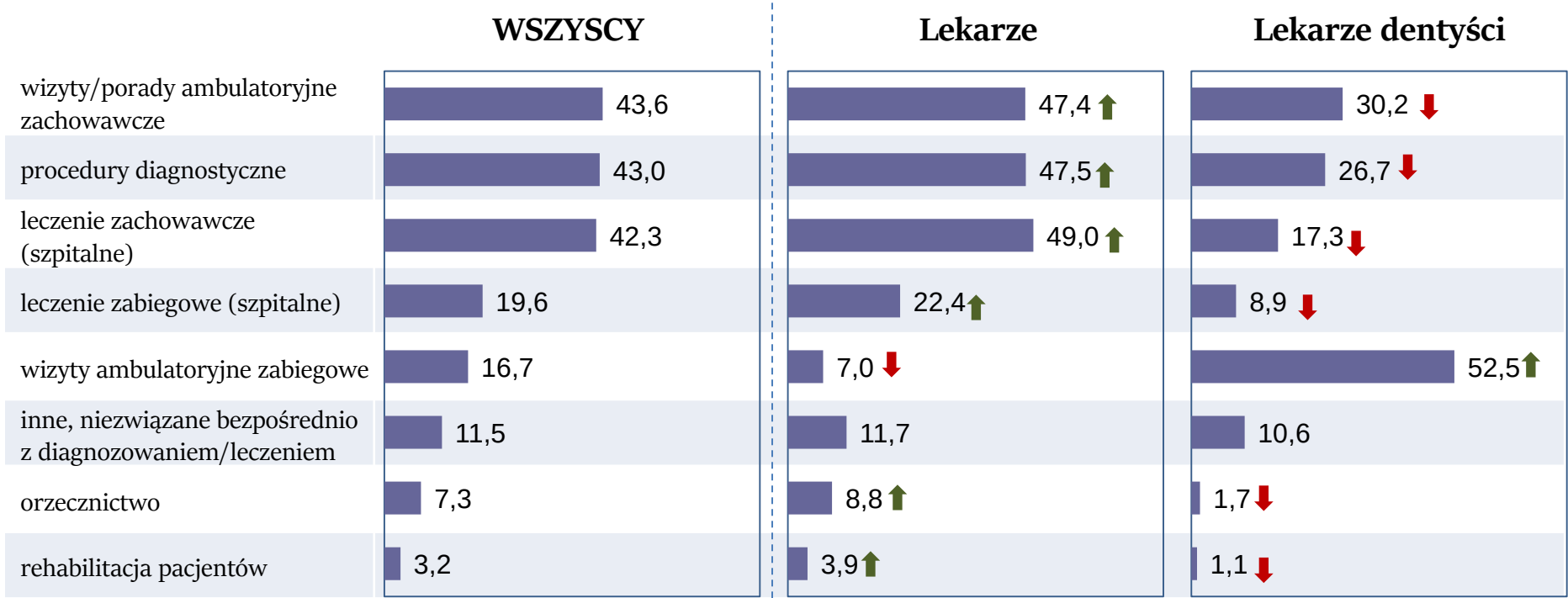

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

6. Czynności i procedury medyczne

Z wyjątkiem ambulatoryjnych wizyt zabiegowych lekarze poświęcali więcej czasu niż dentyści na wszystkie czynności związane z wykonywaniem zawodu.

Średni miesięczny czas pracy poświęcany na procedury medyczne i inne czynności związane z wykonywaniem zawodu.

W podziale na płeć, wiek, czy też posiadanie specjalizacji odnotowano mniej różnic na poziomie istotnym statystycznie. Mężczyźni poświęcali więcej czasu niż kobiety na dyżury i szpitalne leczenie zabiegowe. Osoby młodsze (do 36 lat) poświęcały więcej czasu na dyżury mniej zaś na wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze. Lekarzom w wieku powyżej 50 lat więcej czasu niż młodszemu zajmowało orzecznictwo. Lekarze w wieku emerytalnym w najmniejszym stopniu zajmowali się leczeniem zabiegowym (szpitalnym). Specjaliści więcej czasu niż lekarze bez specjalizacji poświęcali na orzecznictwo, mniej zaś na wizyty ambulatoryjne zabiegowe

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Spośród badanych czynności związanych z wykonywaniem zawodu, największy odsetek zarówno lekarzy, jak i lekarzy dentyistów wykonywał procedury diagnostyczne. Dla lekarzy drugim pod względem rozpowszechnienia typem czynności były wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze, a dla dentyistów wizyty ambulatoryjne zabiegowe. Najmniej rozpowszechniona była rehabilitacja.

Odsetek osób wykonujących dane czynności związane z wykonywaniem zawodu

	WSZYSCY	Lekarze	Lekarze dentyści
		(A)	(B)
Podstawa	2102	1656	454
procedury diagnostyczne	80,7%	81,8%	77,0%
wizyty/porady ambulatoryjne zachowawcze	66,5%	72,5% B	45,0%
leczenie zachowawcze (szpitalne)	47,7%	56,0% B	17,4%
orzecznictwo	45,3%	52,5% B	19,0%
wizyty ambulatoryjne zabiegowe	32,4%	26,9%	53,1% A
leczenie zabiegowe (szpitalne)	26,7%	30,8% B	12,0%
rehabilitacja	10,4%	12,4% B	3,1%
ŚREDNIA LICZBA WYKONYWANYCH PROCEDUR	3,1	3,3	2,2
inne, niezwiązane bezpośrednio z diagnozą/leczeniem*	37,2%	37,3%	37,5%

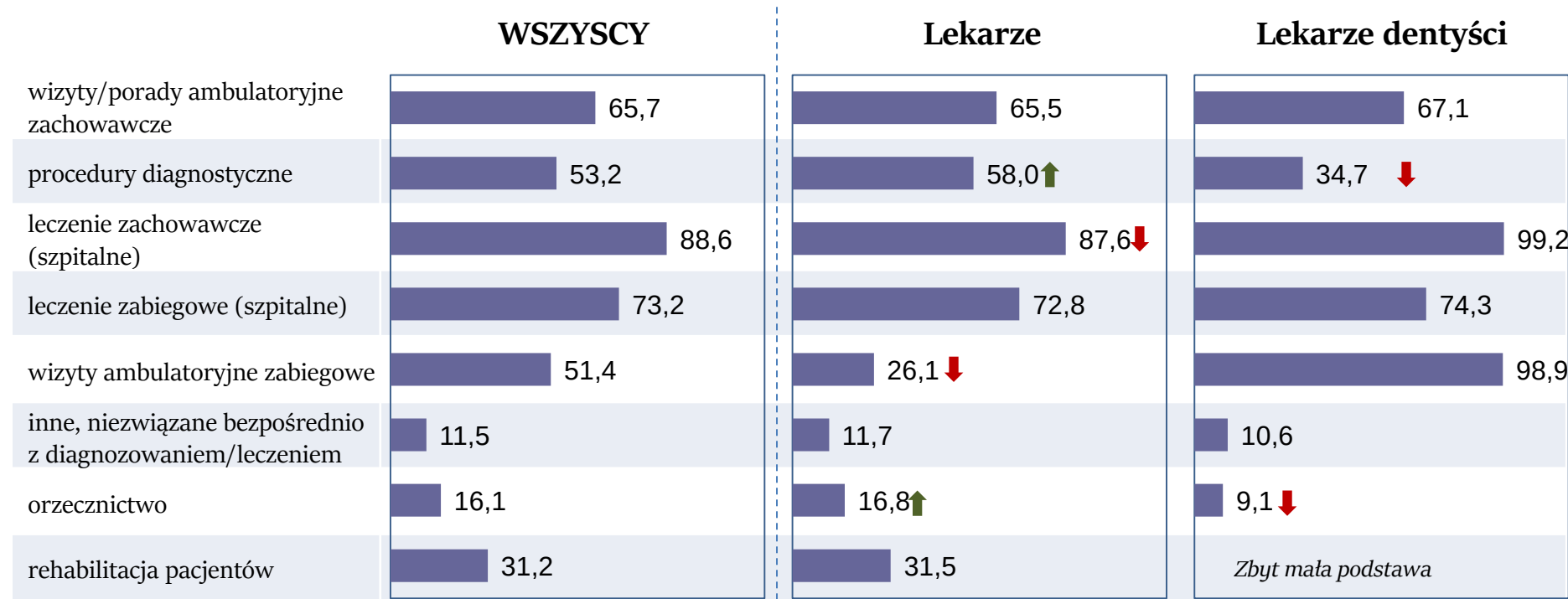
* np. zarządzanie, nauczanie, praca naukowa, itp.

Lekarze wykonywali przeciętnie więcej typów czynności medycznych niż dentyści (3,3 wobec 2,2), co – przynajmniej częściowo – może być związane z pracą w większym wymiarze godzin oraz w większej liczbie placówek (korelacje między zmiennymi są statystycznie istotne, ale niezbyt wysokie).

NOTA: AB – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie (p<0,05)

Średnie pokazujące ile czasu na dane typy procedur poświęcały osoby je wykonujące, wskazują że najwięcej pracy wymagają procedury szpitalne (zarówno zabiegowe, jak i zachowawcze).

Średni miesięczny czas pracy poświęcany na procedury medyczne i inne czynności związane z wykonywaniem zawodu.

Statystyki te pokazują także, że część różnic między zawodami wynika z rozpowszechnienia wykonywania procedur (odsetka osób je wykonujących), dotyczy to w szczególności leczenia szpitalnego, którym zajmuje się wprawdzie zdecydowanie mniejszy odsetek dentyстів niż lekarzy, jednak osoby wykonujące procedury szpitalne poświęcają na nie podobną liczbę godzin.

Podstawy: Osoby wykonujące dane procedury.

↓/↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Największy nakład pracy lekarzy był związany z zachowawczymi wizytami/ poradami ambulatoryjnymi oraz procedurami diagnostycznymi (łącznie ponad połowa nakładu na wszystkie procedury). Lekarze dentyści zaś największy nakład pracy poświęcali na wizyty ambulatoryjne zabiegowe.

Udział poszczególnych typów procedur w nakładzie pracy na wszystkie procedury medyczne* ze względu na typ placówki.

	LEKARZE, w tym:	Pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Pracujący w poradniach specjalistycznych	Pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Pracujący w POZach	LEKARZE DENTYŚCI
Podstawa	1656	1024	854	718	445	454
wizyty/porady ambulatoryjne zachowawcze	25,5%	15,2%	27,4%	26,6%	36,0%	21,8%
procedury diagnostyczne	25,5%	23,7%	25,0%	23,1%	26,0%	19,3%
leczenie zachowawcze (szpitalne)	26,3%	36,0%	21,9%	19,8%	18,7%	12,5%
leczenie zabiegowe (szpitalne)	12,0%	16,7%	11,2%	10,2%	5,0%	6,4%
wizyty ambulatoryjne zabiegowe	3,8%	2,8%	7,7%	14,7%	6,9%	37,9%
orzecznictwo	4,7%	3,1%	4,7%	4,1%	6,3%	1,2%
rehabilitacja pacjentów	2,1%	2,4%	2,1%	1,4%	1,1%	0,8%
PROCEDURY MEDYCZNE ŁĄCZNIE	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* statystyki dotyczą czynności wykonywanych we wszystkich miejscach pracy.

Wizyty/ porady ambulatoryjne zachowawcze zajmowały najwięcej czasu lekarzy pracujących w POZ, a na leczenie szpitalne (zarówno zachowawcze, jak i zabiegowe) najwięcej czasu poświęcali lekarze pracujący na oddziałach szpitalnych (z wyłączeniem SOR). Procedury diagnostyczne stanowiły podobną część nakładu pracy lekarzy niezależnie od typu analizowanych placówek. W porównaniu z pracującymi w placówkach innych typów, na orzecznictwo większą część nakładu poświęcali lekarze pracujący w POZ, zaś na wizyty ambulatoryjne zabiegowe pracujący w gabinetach.

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

7. Źródło finansowania pacjenta

Udział czasu poświęcanego na pacjentów finansowanych przez NFZ w ogólnym czasie poświęcanym przez lekarzy na wszystkich pacjentów wynosił 81,6%, a dla lekarzy dentystów 36,4%.

Źródła finansowania pacjentów.

	WSZYSCY	Lekarze	Lekarze dentyści
		(A)	(B)
Podstawa	2088	1643	453
Średnia liczba godzin poświęcanych miesięcznie na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania			
NFZ	159,6	188,2 B	56,0
Pacjenci sami płacący	35,1	21,7	84,2 A
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	6,1	6,8	3,5
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	3,8	4,6	0,5
Podział czasu przeznaczanego na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania			
NFZ	71,9%	81,6% B	36,4%
Pacjenci sami płacący	22,7%	12,3%	60,4% A
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	3,7%	3,9%	2,8%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	1,7%	2,1% B	0,3%
Odsetek lekarzy przyjmujących pacjentów finansowanych z danego źródła			
NFZ	84,3%	92,6% B	54,1%
Pacjenci sami płacący	64,0%	55,6%	95,0% A
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	20,1%	23,4% B	7,6%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	11,1%	13,7% B	1,2%

Niemal wszyscy dentyści (95%) przyjmowali pacjentów, którzy sami płacili za leczenie. Czas im poświęcany stanowił przeciętnie trzy piąte czasu pracy lekarzy dentystów (60,4%). Wśród lekarzy takich pacjentów miała wprowadzić ponad połowa badanych (55,6%), jednak czas im poświęcany to ósma część (12,3%) ogólnego czasu pracy.

NOTA: AB – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie (p<0,05)

Pacjentów, którzy sami płacili przyjmowało ponad 90% lekarzy pracujących w gabinetach, a dla pracujących w poradniach odsetek ten wynosi 70,8%. Jednak czas poświęcany tym pacjentom stanowił odpowiednio jedynie 22,6% i 14%, co pokazuje, że wykonywanie świadczeń finansowane ze środków publicznych stanowi główną część pracy lekarzy.

Źródła finansowania pacjentów lekarzy ze względu na typ placówki.

	LEKARZE, w tym:	Pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Pracujący w poradniach specjalistycznych	Pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Pracujący w POZach
Podstawa	1643	1012	848	713	423
Średnia liczba godzin poświęcanych miesięcznie na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	188,2	229,8	179,2	162,9	197,7
Pacjenci sami płacący	21,7	19,2	26,2	39,1	9,1
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	6,8	4,7	9,2	9,0	6,8
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	4,6	5,9	3,6	4,4	3,1
Podział czasu przeznaczanego na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	81,6%	87,6%	78,5%	70,3%	91,0%
Pacjenci sami płacący	12,3%	8,3%	14,0%	22,6%	4,0%
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	3,9%	2,0%	5,6%	5,0%	3,5%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	2,1%	2,2%	1,9%	2,1%	1,5%
Odsetek lekarzy przyjmujących pacjentów finansowanych z danego źródła					
NFZ	92,6%	96,4%	94,0%	89,5%	97,4%
Pacjenci sami płacący	55,6%	52,6%	70,8%	90,5%	37,9%
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	23,4%	20,5%	33,3%	33,5%	19,8%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	13,7%	14,9%	14,0%	14,4%	15,0%

Wnioski z poprzedniego slajdu potwierdza analiza na grupach definiowanych jako osoby pracujące tylko* w placówce/placówkach danego typu: niemal 90% lekarzy pracujących w „najbardziej prywatnych” gabinetach leczyło pacjentów, którzy sami płacili, poświęcając na nich ponad połowę czasu pracy.

Źródła finansowania pacjentów lekarzy ze względu na typ placówki.

NOTA: ABCD – oznaczenie grup, względem których dany wynik jest wyższy na istotnym statystycznie poziomie (p<0,05)	LEKARZE, w tym:	Tylko* szpital (z wył. SOR)	Tylko* poradnia specjalistyczna **	Tylko* poradnia specjalistyczna **	Tylko* POZ
		(A)	(B)	(C)	(D)
Podstawa	1643	264	120	78	175
Średnia liczba godzin poświęcanych miesięcznie na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	188,2	240,5 BCD	112,4 C	53,6	159,1 BC
Pacjenci sami płacący	21,7	5,2	13,2 AD	70,2 ABD	2,22
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	6,8	1,1	13,8 ACD	6,0	5,4
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	4,6	9,8 BCD	3,5	0,8	1,7
Podział czasu przeznaczanego na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	81,6%	93,9% BC	74,6% C	32,6%	94,8% BC
Pacjenci sami płacący	12,3%	2,2%	10,6% A	60,8% ABD	1,3%
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	3,9%	0,5%	12,3% A	4,4%	3,0%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	2,1%	3,4%	2,5%	2,2%	1,0%
Odsetek lekarzy przyjmujących pacjentów finansowanych z danego źródła					
NFZ	92,6%	95,6% C	84,1% C	42,1%	98,3% C
Pacjenci sami płacący	55,6%	14,5%	43,9% AD	87,0% ABD	24,3% A
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	23,4%	5,5%	26,8% AD	15,3%	14,4%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	13,7%	15,3%	9,2%	4,9%	11,4%

* Lekarz nie pracował w placówce z pozostałych trzech analizowanych typów, ale mógł pracować w miejscach nieobjętych analizą (placówki opieki długoterminowej, pomocy doraźnej, w administracji rządowej/samorządowej, ZUS, na uczelni itp.).

** W tak zawężonych grupach ponad 50% stanowili lekarze w wieku emerytalnym.

Wśród lekarzy dentyistów typ placówki miał mniejsze znaczenie, choć podobnie jak wśród lekarzy, udział pacjentów niefinansowanych ze źródeł publicznych był największy dla osób pracujących w prywatnych gabinetach. Warto zauważyć, że dentyści pracujący w POZ oraz w poradniach poświęcali ponad połowę swego czasu na pacjentów finansowanych przez NFZ.

Źródła finansowania pacjentów lekarzy dentyistów ze względu na typ placówki.

	LEKARZE DENTYŚCI, w tym:	Pracujący w szpitalach (z wył. SOR)	Pracujący w poradniach specjalistycznych	Pracujący w prywatnych gabinetach specjalistycznych	Pracujący w POZach
Podstawa	453	9**	106	417	43
Średnia liczba godzin poświęcanych miesięcznie na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	56,0	-	103,5	48,9	115,8
Pacjenci sami płacący	84,2	-	63,5	87,8	55,2
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	3,5	-	6,1	3,0	5,2
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	0,5	-	0,0	0,6	0,0
Podział czasu przeznaczanego na pacjentów ze względu na źródło ich finansowania					
NFZ	36,4%	-	56,1%	33,5%	60,4%
Pacjenci sami płacący	60,4%	-	37,7%	63,6%	35,5%
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	2,8%	-	6,2%	2,6%	4,1%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	0,3%	-	0,0%	0,4%	0,0%
Odsetek lekarzy przyjmujących pacjentów finansowanych z danego źródła					
NFZ	54,1%	-	82,0%	51,8%	89,2%
Pacjenci sami płacący	95,0%	-	95,5%	95,8%	90,4%
Pacjenci z abonamentem albo prywatnym ubezpieczeniem	7,6%	-	11,5%	7,3%	7,6%
Pacjenci, o których lekarz nie wiedział, jakie mają źródło finansowania	1,2%	-	0,2%	1,3%	0,0%

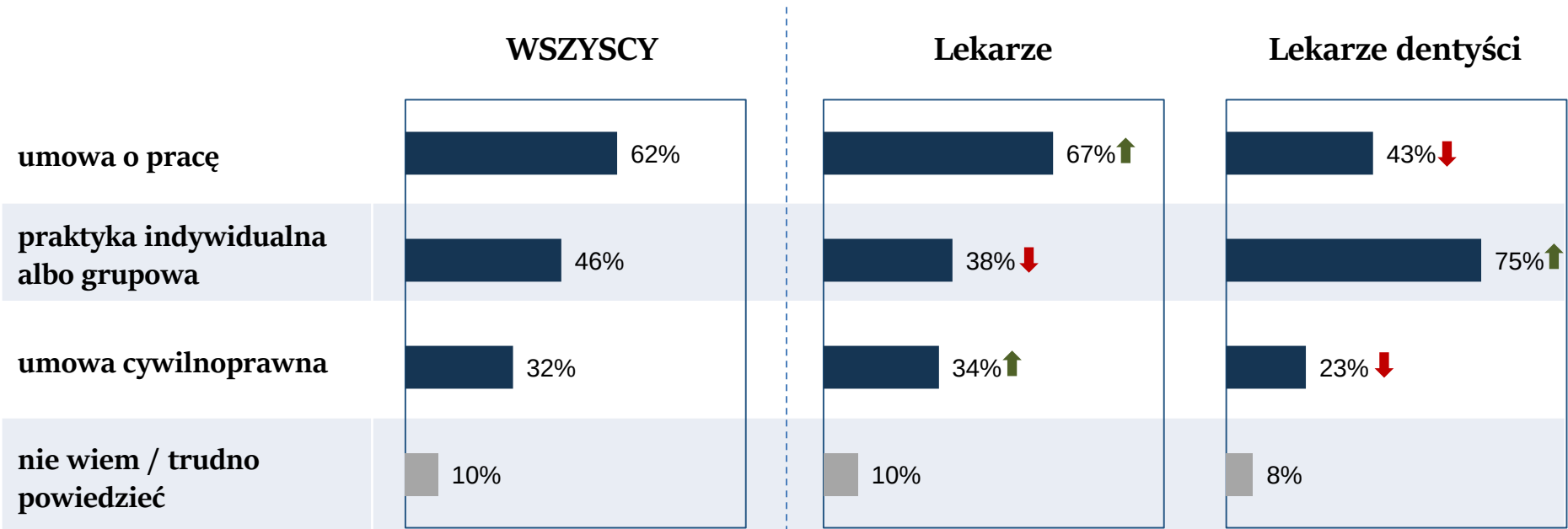

Ile pracują lekarze i lekarze dentyści w Polsce?

8. Oczekiwania lekarzy i lekarzy dentyistów

Lekarze najchętniej wykonywaliby zawód na podstawie umowy o pracę (dwie trzecie deklaracji), lekarze dentyści zaś w ramach praktyki zawodowej (trzy czwarte respondentów).

Preferowana forma prawna wykonywania zawodu.

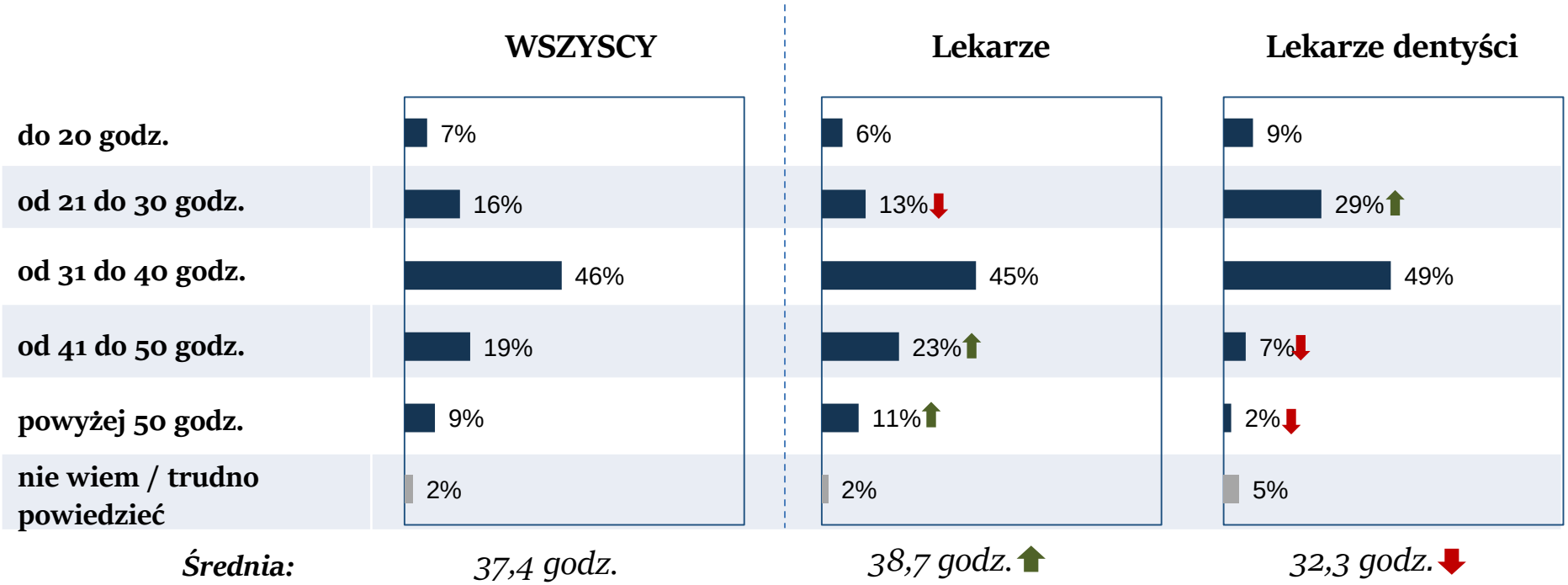
Przedstawiciele obu grup zawodowych najmniej chętnie zawieraliby umowy cywilnoprawne – taką preferencję zadeklarował jedynie co trzeci lekarz i co czwarty lekarz dentysta.

Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie $p < 0,05$.

Średni oczekiwany czas pracy przez lekarzy wynosił 38,7 godziny tygodniowo i był zdecydowanie mniejszy niż średnia ogólnego czasu pracy w tej grupie (58,6 godziny*). Wśród lekarzy dentyistów różnica między oczekiwaniami a średnim czasem pracy była nieco mniejsza: 32,3 wobec 39,2*.

Oczekiwany czas pracy w ciągu roboczego tygodnia (przy założeniu satysfakcjonującej stawki godzinowej).

Warto zauważyć, że w obu grupach zawodowych odsetki osób preferujących pracę w wymiarze ponad 50 godzin wyniosły 11% (lekarze) i tylko 2% (dentyści). Wśród lekarzy pracujących na oddziałach szpitalnych (bez SOR), czyli w grupie pracującej najwięcej (ponad 68 godzin tygodniowo*) odsetek ten wyniósł 16%.

* Miesięczny wymiar pracy podzielony przez 4.
Podstawy: Wszyscy (w tym osoby z podwójnym PWZ), N=2102; Lekarze: n=1656; Lekarze dentyści: n=454

↓ / ↑ : wynik istotnie mniejszy/większy na poziomie p<0,05.

Preferowany wymiar czasu pracy maleje wraz z wiekiem badanych – spadek był silniejszy w kohortach lekarzy (około 20%), przede wszystkim wskutek dłuższego czasu deklarowanego przez lekarzy w wieku do 36 lat.

Oczekiwany czas pracy w ciągu roboczego tygodnia (przy założeniu satysfakcjonującej stawki godzinowej).

		Lekarze		Lekarze dentyści	
		kobieta	mężczyzna	kobieta	mężczyzna
Grupa wiekowa	do 36 lat	40,6	45,4	34,2	37,4*
	37-50 lat	37,7	43,4	31,8	33,7*
	51+ (wiek produkcyjny)	36,8	41,6	31,1	**
	w wieku emerytalnym	29,9	38,2	28,3	**
Posiadanie specjalizacji	nie	40,6	45,4	32,6	35,0
	tak (S1S/S2S/SbS)	34,8	41,4	30,1	34,4*
Ogółem ze względu płeć		36,1	42,3	31,5	35,1

Mimo małych podstaw w męskich kohortach lekarzy dentystów można też stwierdzić, że kobiety chciałyby pracować krócej niż mężczyźni, niezależnie od rodzaju tytułu zawodowego.

Średnie oczekiwane wynagrodzenie w obu grupach zawodowych było podobne: ok. 12 100 zł netto (co przy umowie o pracę oznacza ok. 17 270 zł brutto oraz ponad 20 tys. zł całkowitego kosztu etatu dla pracodawcy).

Oczekiwana płaca miesięczna netto na jednym pełnym etacie/40 godz. tygodniowo we własnej praktyce lub na umowę.

		Lekarze		Lekarze dentyści	
		kobieta	mężczyzna	kobieta	mężczyzna
Grupa wiekowa	do 36 lat	7 350	10 093	8 805	15 075*
	37-50 lat	12 592	14 981	12 899	17 286*
	51+ (wiek produkcyjny)	13 188	15 395	11 851	**
	w wieku emerytalnym	11 718	11 148	9 387	**
Posiadanie specjalizacji	nie	7 419	10 573	9 880	15 863
	tak (S1s/S2s/SbS)	12 371	14 383	12 370	14 158
Ogółem ze względu płeć		11 206	13 565	10 912	15 263
Ogółem ze względu na PWZ		12 207		12 032	
Ogółem		12 163			

W obu grupach zawodowych widać dość wyraźnie, że oczekiwania płacowe mężczyzn były zazwyczaj większe niż kobiet. Największe różnice zanotowano wśród najmłodszych respondentów (do 36 lat), zwłaszcza wśród dentyistów (niemal dwukrotna różnica). Również posiadanie specjalizacji współwystępowało z wyższymi oczekiwaniami finansowymi. Wśród lekarzy oczekiwania różnicowała zarówno dziedzina posiadanej specjalizacji (dla specjalizacji o podstawie minimum 10: od 10 771 zł oczekiwanych przez *reumatologów*, do 18 525zł deklarowanych przez specjalistów z zakresu *radiologii i diagnostyki obrazowej*, a także miejsce pracy (najniższe oczekiwania mieli respondenci pracujący w POZ - 10 948 zł, najwyższe pracujący w poradniach – 13 924 zł). Co ciekawe, oczekiwania płacowe zarówno lekarzy, jak i lekarzy dentyistów można także wiązać z poziomem gospodarczym regionu, w którym mieszkają (najniższe oczekiwania miały osoby mieszkające w regionie wschodnim, a najwyższe lekarze mieszkający w regionie północno-zachodnim oraz dentyści z regionu południowo-zachodniego).

Podstawy: Osoby z danej podpróby, które zadeklarowały, jakiego wynagrodzenia oczekują. * mała próba ** zbyt mała próba

obpis
Przemysław Baliński

Ośrodek Badań Psychologicznych i Społecznych
OBPiS Przemysław Baliński
obpis.balinski@gmail.com